

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director : DEM. I. DOBRESCU

Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE :

TR. ALEXANDRESCU Avocat, Direct. Contenc. B-ci G-le a Țării Românești	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat	GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat	RÉNÉ DÉMOGUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris
V. DONGOROZ Dr. în Drept din Buc. Avocat	ALFRED JUVARA Profesor Universitar, Avocat	Dr. ȘTEFAN LADAY Fost Magistrat jurisconsult în Cluj	D. NEGULESCU Profesor la Facultatea de Drept, București	I. GR. PERIETEANU Avocat
C. STOBANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat	GR. TRANCU-IAȘI Fost Ministru al Muncii Avocat	P. VASILESCU Dr. în Drept din Paris Avocat	AL. VELESCU Dr. în Drept din Buc. Avocat	ALBERT WAHL Profesor la Facultatea de Drept din Paris

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: EDOUARD LÉVY și SILVIU KRAINIC, Dr. în Drept, Avocați, Paris.

Membrii corespondenți pentru Polonia: EMIL ST. RAPPAPORT, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case com., Autoriz. 1400 lei
 „ Avocați . . . . . 1000 „
 „ Magistrați . . . . . 800 „
 6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

In lunile Iulie și August
 Apare odată la două săptămâni
 Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Strada Artei Nr. 5
 Lângă Palatul Justiției
 TELEFON 13/29

A apărut *Vol. V* (ultim) TRATAT DE DREPT ȘI PROCEDURA PENALA. Cursul Prof. I. Tanoviceanu, revăzut și complectat de d-nii: *Dr. Vintilă Dongoroz* în ce privește doctrina română și streină; *Dr. Eugen C. Decusară* în ce privește jurisprudența; *Dr. Corneliu Chiselău*, consilier la Curtea de Casație, referințe pentru Bucovina și *Dr. Ștefan Laday*, referințe pentru Ardeal.

Acest vol. cuprinde 866 pag. de PROCEDURA PENALA.

Prețul 500 Lei. Comandele se primesc la *Curierul Judiciar*, București, Strada Artei No 5, însoțite de cost la care se va adăoga lei 15 pentru porto postal recomandat

Toate 5 volume lei 2500.— Se servesc și legate elegant și puse într'o cutie cu prețul de 3200 lei.

De vânzare la *Curierul Judiciar* care servește la cerere orice cărți de drept contra cost, la care se va adăoga lei 15 pentru porto postal recomandat.

S U M A R

— *Procesul nostru de la Constantinopol*, de Prof Alfred Juvara;

— *Notariatul din Bucovina*, de Oreste Ternăveanu;

JURISPRUDENȚA :

— Curtea de Casație s. I: *Ana General C. Costescu cu Al. Ionescu-Munte*. (De la cine trebuie să o ceară trimiterea în posesie legatarul particular? Rațiunea disp. art. 895 c. civ. de a se cere legatul chiar moștenitorilor de sânge nerezervatari. Art. 644, 899 și 895 c. civil);

— Curtea de apel București s. III: *Elena G. Sprânceană cu Constantin Brânzoi*. (Adopțiune. Moartea adoptatorului. Soție legitimă și mamă adoptivă. Adoptat minor. Tată firesc în viață. Cererea mamei adoptive de a se înființa tutelă. Declarația tatălui firesc de renunțare la puterea părintească. Respingere. Art. 313 și 326 c. civil);

— Curtea de apel Oradea-Mare: *Parchetul Trib. Satu-Mare cu I. G.* (Incerarea de a trece monede fără autorizație. Proces verbal. Lipsa formalităților esențiale. Neadmiterea nulității. Lipsa de intenție delictuoasă. Pedepsire. Art. 196, 215 legea vămilor).

In editura „Curierul Judiciar“ S. A., a apărut:

1). „C E K U L“, un interesant și documentat studiu economico-juridic, (circa 500 pagini), cu doctrina și jurisprudența română și străină, de d-l Avocat Dr. D. Găleşescu-Pyk.

LEI 380

Procesul nostru dela Constantinopol

Doi indivizi cu nume turcesc, Ahmet și Mehmet Omer, domiciliati în țara turcească și un individ cu nume romanizat, Lazăr Daia, domiciliat în București, au chemat în judecată Statul românesc, d'înaintea tribunalului arbitral mixt, turco-român, din Constantinopol și îi au cerut să le restituie o pădure imensă situată în Tulcea, numită Taița-Balcan, care se găsește în stăpânirea Statului încă dela 1878 ca o consecință a războiului care ne-a dat Dobrogea, această pădure fiind proprietatea Statului turcesc.

Taița-Balcan a făcut obiectul unui proces care a durat mai bine de 30 de ani și a fost câștigat d'înaintea tuturor instanțelor judecătorești de către Stat, dar pentru motive care nu prezintă nici un interes deocamdată, acesta, cu ocaziunea încheerii unei convențiuni comerciale cu Turcia, a convenit ca chestiunea vacufurilor, din care face parte și Taița-Balcan să fie din nou discutată de o comisiune de arbitri, numiți de ambele State contractante. Arbitrii s'au întrunit la Constantinopol dar nu s'au înțeles, războiul cel mare a izbucnit și tratatul dela Lausanne s'a încheiat, fără ca chestiunea vacufurilor să se fi rezolvat pe calea de arbitraj, așa după cum conveniseră cele două State și reclamantii profitând de faptul că tratatul dela L. este prost redactat și că rezolvă vreo câteva chestiuni rămase ne terminate după cele două războaie balcanice din urmă, au crezut că pot să întindă cuvintele „guerres balcaniques“ în toate sensurile așa în cât să bage în ele războiul dela 1877 cu toate faptele care s'au întâmplat în timpul acela și rămase nerezolvate sau cu alte cuvinte să aducă d'înaintea tribunalului a.

m. chestiunea vacufurilor. Reclamanții au aerul să creadă că luarea în stăpânire a pădurei Taița-Balkan de către Statul românesc, care crede că acest bun eră proprietatea Statului turcesc, constituie o măsură excepțională de războiu în sensul art. 65 din trat. dela L. și că tribunalul a. m. creiat de acest tratat numai pentru a judecă măsurile excepționale care au avut loc în cursul ultimului războiu, poate totuși să judece și această afacere a vacufurilor care s'a petrecut la 1877 numai pentru motivul că are un vag caracter internațional, adică pentru că este o urmare a unui războiu balcanic sau mai exact a anexiunii Dobrogei, măsură rămasă nelichidată fiindcă a fost redeschisă de însăși Statul românesc, atunci când a numit comisia de arbitri, care nu au ajuns la nici un rezultat, deși chestiunea fusese câștigată d'inaintea tribunalelor noastre.

Statul românesc a cerut tribunalului arbitral mixt să și decline competența mai întâiu pentru că reclamanții nu și-au putut dovedi calitatea lor de supuși turci, atât la 1914 cât și astăzi așa după cum o cere art. 65 din trat. dela Lausanne și pe urmă pentru că pretenția reclamanților nu intră în cadrele acestui text.

Cea dintâi condiție impusă reclamantului de către art. 65 din tratatul dela Lausanne, este ca acesta să dovedească că la data de 29 Oct. 1914 era „resortisant“ (supus, spune textul românesc) turc sau român, după speță și fiindcă expresia aceasta, după cum o voi dovedi-o mai la vale, se confundă cu aceea de național, reclamanții noștri trebuie să dovedească că la 29 Octombrie 1914 erau supuși turci și numai turci. Până în ziua termenului nu eră nici un act la dosar care să facă această dovadă și de aceea în memoriile depuse de Statul român s'a spus și s'a repetat că așteptăm această dovadă, pentru ea să o putem, răsturna; astăzi se găsesc depuse la dosar, două acte de naștere în limba turcească care nu au fost nici traduse în franțuzește nici legalizate și care au pretenția să dovedească că cei doi reclamanți cu nume turcesc, Ahmet și Mehmet Omer, sunt născuți în țara turcească și afirmația, pe care noi, avocații Statului român, am primit-o ca bună, numai pentru ea să scăpăm de o amânare și fiindcă nu ne supără de loc, afirmația, că al treilea reclamant, Lazăr Daia, este născut în Albania, pe când aceasta eră încă provincie turcească.

Faptul că te-ai născut în Turcia, atât pentru cei dintâi cât și pentru cel din urmă, n'are nici o importanță în speța noastră, pentru Ahmet și Mehmet Omer fiind că sunt copiii unui locuitor dobrogean care locuia această provincie în momentul anexiunii ei, pentru Daia pentru că Albania este astăzi o țară independentă care nu mai are nici o relațiune cu Turcia. Naționalitatea este un lucru greu de dovedit, căci din momentul ce ea poate să se schim-

be destul de ușor, așa după cum o admite aproape toate legiuirile moderne, ar trebui să cerem reclamantului nu numai să și dovedească naționalitatea lui de origină dar chiar că și-a păstrat această naționalitate, până în ziua înfățișării, sau cu alte cuvinte, că nu și-a pierdut-o și nu a dobândit o alta nouă. Și fiindcă logica ne-ar conduce astfel să-i cerem o dovadă negativă, lumea se mulțumește cu actul de naștere sau de naturalizare; rămânând ca pârâtul să dovedească că această naționalitate a fost înlocuită cu alta sau numai pierdută, în momentul procesului sau în speță la 29 Octombrie 1914.

Actul de naștere singur nu are însă nici o valoare, căci el nu dovedește decât 2 lucruri: a) că un copil s'a născut; b) și că s'a născut în cutare loc, și dacă dovada aceasta ar fi suficientă în America de Sud unde naționalitatea se dobândește „jure soli“ ea nu are nici o valoare pentru legea turcă sau română, unde naționalitatea nu se dobândește decât numai „jure sanguinis“. În aceste din urmă legislațiuni, actul de naștere nu dovedește naționalitatea părinților, nici pe aceea a copilului; căci ofițerul stărei civile nu are vre-o cădere în această privință și mențiunea care se face de obicei, despre naționalitatea tatălui, nu are nici un fel de valoare în drept. Trebuie deci ca reclamantul să dovedească atât naționalitatea tatălui cât și aceea a tuturor străbunilor săi în acelaș timp, lucru imposibil de realizat, sau să și completeze actul său de naștere cu ceva mai mult, posesiune de Stat sau la nevoie prezumpțiuni indiscutabile. În procesul nostru însă, actul de naștere capătă o valoare excepțională și poate să dovedească cu precizie naționalitatea celor doi reclamanți, Ahmet și Mehmet Omer, căci ei sunt copiii unui locuitor dobrogean, domiciliat în această provincie în momentul anexiunii și devenit, până la proba contrarie, român, în baza principiilor de drept internațional, admise de toată lumea.

Reclamanții au susținut în diferite rânduri că toată familia lor, bunic, tată, unchi, au trăit în Dobrogea, unde își aveau proprietățile lor și deci și domiciliu; sunt multe probabilități că toți aceștia locuiau această provincie în momentul anexiunii ei și în consecință, certitudinea că au devenit cetățeni români. *Ori cum ar fi lucrurile este o prezumpțiune serioasă ca descendenții unei familii care a locuit în Dobrogea, în momentul în care a fost anexată, sunt români prin naștere.* Reclamanții cari s'au născut după anexiunea acestei provincii, în Turcia sau în orice altă parte din lume, nu au decât un singur mijloc ca să dovedească că sunt turci și anume să aducă dovada că tatăl lor a rămas turc, căci a emigrat la 1878 în Turcia, acesta fiind singurul mijloc cunoscut pe acele timpuri pentru acela care vroia să opteze pentru naționalitatea Statului care a

perdut provincia prin anexiune. Atâta timp cât nu pot să aducă această dovadă, lucru greu pentru dânșii care au susținut în diferite rânduri că familia lor a locuit tot timpul în Dobrogea, reclamanții trebuie să fie considerați ca români din naștere atât pentru noi români cât și pentru turci, căci legile acestea amândouă sunt de acord asupra punctului acesta.

În principiu, toți locuitorii provinciei anexate capătă deplin drept naționalitatea Statului anexant, chiar în lipsa unui tratat, atât acei domiciliati, cât și acei născuți pe acest teritoriu, fără să aibă nevoie să facă vre-o declarație oarecare; în afară numai dacă nu vor să-și păstreze vechea lor naționalitate printr'o gestiune tacită sau expresă făcută într'un anumit termen.

În aceste condițiuni reclamanții sunt aceia care trebuie să dovedească că autorii lor nu au devenit români în urma anexiunii Dobrogei, fie pentru că nu erau locuitorii acestei provincii, fie pentru că au optat în termen și în condițiunile cunoscute pe atunci, adică prin emigrațiune, pentru naționalitatea turcească.

Este adevărat că ni s'ar fi putut obiecta că din moment ce nu toți locuitorii unei provincii, devin români, prin anexiune, ci numai unii dintre ei, care după părerea doctrinei celei mai răspândită, sunt acei domiciliati, urmează că noi pârâții trebuie să dovedim că autorul sau autorii reclamanților erau domiciliati în Dobrogea la 1877.

Obiecțiunea nu prea are multă valoare în drept, mai întâiu pentru că însăși reclamanți pretind că autorii lor, în calitate de proprietari dobrogeni, au locuit tot timpul în această provincie, unde cei mai mulți, au și murit, așa că este natural să credem că erau domiciliati acolo unde au trăit și murit; apoi pentru că schimbarea naționalității, ca o urmare a anexiunii, nu este cerută de nici un principiu de drept internațional, omul ne mai fiind astăzi, robul pământului, ci numai de interesul Statului care anexează și care nu poate admite fără pericol ca o populație compactă să aibă o altă naționalitate decât a sa proprie și mai puțin decât oricare alta, naționalitatea Statului care fusese stăpânul provinciei anexate. Și atunci dacă este așa, apoi nu doctrina are să ne spună care sunt locuitorii provinciei anexate care au să-și schimbe naționalitatea, ci numai Statul anexant prin organele sale administrative, și acesta poate să meargă cât de departe vreă și să naționalizeze pe toți locuitorii Dobrogei, născuți, domiciliati, proprietari sau numai arendași și principiile de drept internațional sunt complet satisfăcute, dacă s'a recunoscut acestor locuitori, dreptul de opțiune, sub o formă oarecare, pentru vechea lor patrie.

Așa fiind lucrurile, rău au fost inspirați adver-

sarii Statului românesc, atunci când au susținut că Constituția noastră nu admite naturalizarea în masă sau că legea turcească nu cunoaște în principiu pierderea naționalității, căci nu o permite decât numai în cazuri cu totul excepționale și numai cu autorizația guvernului, căci atât legea românească cât și cea turcească nu se ocupă decât de cazurile de naturalizare ordinare, individuale și aici este vorba de o schimbare de naționalitate, consecință a unui războiu, care nu are nici un raport cu legile interne a României sau a Turciei și tratatul de pace sau chiar numai anexiunea, fără tratat, stau de-a-supra tuturor legilor interne ordinare sau constituționale, cari nu pot nici într'un caz să modifice o convențiune internațională. Dar naționalitatea de român se pierde mult mai ușor decât se dobândește și reclamanții nu aveau altceva de făcut decât numai să dovedească că în ziua de 29 Octombrie 1914 pierduse naționalitatea lor de origină pentru ca să devină turci, căci atâta le cerea art. 65 al tratatului dela Lausanne și cred că aceasta a fost și intenția lor, atunci când au afirmat că unul din cei doi reclamanți eră ofițer în armata turcească.

Dar fiindcă nu este destul să te îmbraci într'o uniformă de ofițer trebuie neapărat să se verse la dosar un certificat tradus în franțuzește și legalizat, din care să rezulte trei lucruri: a) că Mehmet Omer este în adevăr ofițer în armata turcească; b) că a avut această calitate de militar la 29 Octombrie 1914, c) și în fine că legea turcească nu primește în armata sau în cadrele ofițerilor, decât numai pe adevărații turci iar nu și pe străini.

Atâta vreme cât nu s'a făcut această dovadă complexă, uniforma turcească care era în sala tribunalului, nu servește la nimic, căci se poate prea bine ca reclamantul să nu facă parte din armata regulată turcească sau să nu fi făcut parte la 29 Oct. 1914 așa după cum o cere art. 65 al tratatului dela Lausanne după cum se mai poate ca în Turcia să se primească în armată sau într'un serviciu militarizat, cum ar fi de pildă, jandarmeria, chiar și străini.

Dacă Mehmet Omer ar fi făcut această dovadă completă, așa fi fost nevoit la rândul meu să recunosc că este în adevăr ture și numai ture, de oare ce legea românească consideră faptul de a te înrola într'o armată străină, fără autorizația guvernului, un caz de pierdere a naționalității, asupra căruia nu începe nici un fel de discuțiune posibilă și care operează „ipso facto“.

Celălalt reclamant, Ahmet Omer, nu este decât un simplu arendaș (fermier) în Asia Mică, deci nici ofițer nici funcționar ture și naționalitatea sa de român de origină nu poate să se fi pierdut de cât numai în cazul când s'a naturalizat ture și aceasta dacă a respectat toate condițiunile cerute în

acelaș timp de amândouă legile, românească și turcească. Nu a pretins nimeni nici odată însă că acest din urmă reclamant ar fi dobândit naționalitatea turcească prin naturalizare sau că ar fi pierdut numai naționalitatea de român, fără a fi dobândit alta în loc, căci teza adversarilor Statului român este că toți reclamânții sunt turci de origine, ceea ce nu este adevărat și s'a lăsat doar să se înțeleagă, în treacăt, că și Ahmet Omer, ar putea să fie ofițer turec ca fratele său, aceasta în scopul de a se crea o confuziune.

Este adevărat că acesta din urmă pretinde că locuiește în Turcia de foarte mult timp, dar faptul acesta singur, nu are nici o importanță, mai întâi, pentru că naționalitatea de român nu se pierde nici odată prin expatriere, oricât de mult ar dura ea și chiar când ar fi însoțită de ideea de a nu te mai reîntoarce nici odată în țară; apoi pentru că naționalitatea turcească nu se dobândește numai prin simpla reședința în Turcia. Dacă reclamantul ar fi dovedit cu ceva, că a devenit turec prin naturalizare, ași fi cercetat dacă această operație l'a făcut sau nu să-și piardă naționalitatea de român, care nu se pierde în acest caz decât numai dacă s'au îndeplinit condițiunile cerute de legea noastră.

Mi-a mai rămas să vorbim despre al 3-lea reclamant, Lazăr Daia, care nu a depus nici un act cu care să-și dovedească naționalitatea și s'a mulțumit numai să afirme că este născut în Albania, pe când aceasta eră încă provincie turcească, fără însă să conteste că este domiciliat în România, unde a trăit tot timpul și unde a reușit să se înscrie în listele electorale grație cărui eveniment a obținut pașapoarte românești cu cari a venit la Constantinopol ca să intenteze procesul.

Am primit fără să protestăm, afirmația că Daia este născut în Albania, căci după doctrina pe care am expus-o mai sus și care este admisă de toată lumea, actul de naștere singur nu face dovada naționalității și trebuie complectat sau cu posesiunea de stat sau cu prezumpțiuni serioase.

Dacă am aplică aceste principii lui Lazăr Daia, acesta nu numai că nu ar putea susține niciodată că este turec, dar am putea noi să susținem că este român, căci fiind domiciliat în București, înscriș în listele electorale și călătorind cu pașapoarte românești, a trecut în totdeauna și pentru toată lumea ca fiind român.

În loc să-și dovedească naționalitatea cu un act de naștere sau certificat de naturalizare, așa după cum o cer, principiile de drept, Daia se mulțumește să afirme că s'a născut în Albania acuma 52 de ani și apărătorii Statului român, ca să scape de o amânare, au primit afirmația ca bună, dar de aci și până a face dovada cerută de art. 65 tratatul dela Lausanne, că este turec, mai este departe, căci actul

său de naștere, chiar dacă ar exista, nu se poate răzimi nici pe posesiunea de Stat, nici pe vre-o prezumpțiune, el fiind domiciliat în București, unde votează și de unde a căpătat în totdeauna pașapoarte românești. Am depus chiar la dosar un act făcut cu ocaziunea căsătoriei sale și destinat să înlocuiască actul său de naștere, de unde rezultă că a dovedit cu mărtori că s'a născut în București, din părinți români.

În ceea ce mă privește nu am să merg până a susține că este român, căci lucrul acesta nu îl știu și se poate prea bine ca să fi obținut prin fraudă, atât înscrierea în listele electorale cât și pașapoartele, știu însă un lucru sigur și anume că Daia nu este turec, fiindcă nu a făcut dovada și nu c poate face nici odată de oarece toate actele de care se servește dovedesc, până la proba contrarie, că este român.

Colegii mei au ținut să dovedească că Daia este român, eu însă prefer să nu îi urmez pe această cale, mai întâi că nu știu numai decât să dăruiesc țării românești un național de această calitate și apoi pentru că în teza mea este destul că reclamantul să nu poată dovedi cu siguranță că este turec, pentru ca să nu poată intra în textul art. 65 al tratatului dela Lausanne. În adevăr, voi dovedi mai la vale că indivizii cari nu au nici o naționalitate „heimatlos“ nu pot să fie considerați ca „resortisanți“ (supuși) turci și nu pot invoca textul art. 65.

De altfel Albania este o țară independentă încă dela 1913 și art. 3 al Statutului său fixat de Societatea Națiunilor îi determină cu precizie naționalii, printre cari Daia ocupă un loc de onoare, de oarece susține că este născut turec, cu 50 de ani în urmă. „Toutes personnes nées en Albanie et qui ne sont pas nées ressortissantes d'un autre Etat (în afară de Turcia bine înțeles) sont considérées „ipso facto“ comme ressortissantes albanaises“. Declarație făcută înaintea Consiliului Societății Națiunilor de către reprezentantul Albaniei la 2 Oct. 1921 și intrată în vigoare la 17 Febr. 1922. Această declarație înlocuiește, pentru Albania, tratatul minorităților pe care România, Serbia, Polonia, etc. l'au iscălit. (Vol. IX du Recueil des traités publié par la Société des Nations).

Am presupus până acuma că reclamânții nu au dovedit că erau turci nici la 29 Oct. 1914, nici astăzi și am susținut că dacă au vreo naționalitate oarecare, aceasta nu poate să fie decât naționalitatea românească.

Să ne întrebăm acuma care ar fi situația reclamantilor fie în cazul când ei nu ar avea nici o naționalitate sigură, fie în cazul când ar avea două naționalități, adică ar fi în acelaș timp și români și turci, toate acestea din cauză că art. 65 din tra-

tatul dela Lausanne întrebuințează cuvântul de „resortisant“ (supus).

Pentruca reclamanții cu nume turceșe, să fie niște oameni fără nici o patrie „heimatlos“ ar trebui ca ei să-și fi pierdut naționalitatea lor de origină, fără să fi dobândit o alta în loc și mărturisese că nu văd cum s'ar fi petrecut lucrurile în cazul lor, căci dacă sunt români din naștere din cauza că autorul lor era un locuitor dobrogean ei nu au pierdut această calitate numai prin simplul fapt al expatrierei, dar au pierdut sigur calitatea de român dacă au primit vre-o slujbă în țara turcească sau sunt ofițeri turci, dar atunci au căpătat naționalitatea turcească în loc. Este adevărat că poți să mai fii un „heimatlos“ încă dela origină, când ești născut dintr'un tată care era și el un „fără de patrie“ situație destul de frecventă dar cazul acesta nu poate să se aplice în procesul nostru, unde toți reclamanții erau desigur copii din oameni cu naționalitate bine determinată. Acestea sunt cele 2 cazuri clasice ale celor fără de patrie, dar așa crede că ultimele tratate ne obligă să lărgim cadrele acestei noțiuni și să introducem chiar pe indivizii cari pot face la momentul cerut, dovada naționalității lor, d'inaintea tribunalelor arbitrale mixte, fiindcă nu au la dispoziție actele cerute de principiile care guvernează materia. În adevăr reclamantul care vine d'inaintea unui trib. a. m. trebuie să-și dovedească naționalitatea pentru ca să știm dacă tribunalul este competent sau nu, dar dacă nu poate să facă această dovadă, asta nu însemnează că nu ai nici o situație internațională și dacă nu poți să dovedești că ești naționalul unui Stat care să-ți deschidă largi porțile acestui tribunal, asta nu însemnează că nu ești măcar un „heimatlos“ și că nu ai în această calitate, dreptul, câteodată, să pătrunzi măcar prin ușa din dos.

Aceasta mi se pare mie concluzia la care ne conduc textele nouilor tratate care întrebuințează toate cuvântul de resortisant care nu se confundă întotdeauna cu acela de național și așa fiind situația de „heimatlos“ devine primul grad în materie de naționalitate, orice ar spune doctrina care crede că individul trebuie să aibă o naționalitate sigură chiar din momentul când se naște.

Să ne întrebăm dacă indivizii fără de patrie sunt resortisanți în înțelesul art. 65 din tratatul dela L. și nu e nevoie să ne întindem prea mult asupra chestiunii căci toată lumea știe că averea particulară a acestor oameni nu a fost nici sechestrată nici lichidată în timpul războiului pentru bunul motiv că nu s'a sechestrat decât averea supușilor inamici, iar „Heimatlos“-ul nu este supusul nimănui ne având nici o naționalitate.

Cuvântul resortisant din noile tratate înlocuiește

cuvântul supus (sujet) din tratatele anterioare și amândouă au același cusur că lipsesc de precizie; în intenția părților contractante el cuprinde în afară de naționali proprii ziși, câteva categorii de locuitori din colonii, din țările de protectorat sau chiar din țările administrate în virtutea unui mandat al Societății Națiunilor și se mai aplică la nevoie societăților, asociațiunelor și stabilimentelor; este un cuvânt care se confundă aproape cu acela de național și cu toate că este mai larg, el nu merge nici cdată până acolo în cât să se aplice tuturor indivizilor care locuiesc teritoriul unui Stat, cum ar fi de pildă, domiciliatii sau rezidenții (străini sau fără nici o naționalitate). Toți autorii ne spun că înțelesul acestui cuvânt variază după texte și că în fiecare caz special trebuie să cercetăm care a fost intenția părților contractante, iar în speța noastră lucrul se simplifică mult de tot, de oarece art. 64 al tr. dela L. dă definiția sau mai exact enumerația resortisanților și indivizii fără de patrie nu figurează de cât într'o ipoteză cu totul specială prevăzută de al. 2 al acestui articol. Dar chiar dacă art. 64 al tr. dela L. nu ar exista sau dacă enumerația resortisanților, nu ar fi completă, soluția nu s'ar schimba, căci dacă ne întrebăm care sunt resortisanții despre care vorbește art. 65 tr. L. se vede ușor că nu poate să fie vorba de cât numai de naționali, căci Statele contractante, atunci când au voit să apere de măsurile excepționale de război, averea particulară care fusese sechestrată, nu s'au putut gândi la altă avere decât la aceea a naționaliilor săi, așa cum au fost definiți în art. 64, pentru bunul motiv că nu se poate restitui decât numai ceea ce fusese luat sub o formă oareșicare în timpul și din cauza războiului, iar averea oamenilor fără de patrie, nu fusese niciodată sechestrată, căci nu erau naționali nimănu.

De altfel chestiunea nu se poate pune de cât numai în cazul când Statul românesc ar fi sechestrat din greșală averea unui individ fără de patrie, în credința că acesta este un supus turc, fiindcă era domiciliat în Turcia în timpul războiului; eroarea este ușor de reparat și individul nu are decât să se adreseze tribunalelor românești care vor ridica imediat sequestru dar nu se poate adresa în acest scop, trib. a. m. căci nu este un resortisant în înțelesul art. 65 tr. dela L. singurii pe care îi poate judeca acest tribunal.

Dar dacă individul fără de patrie nu poate, în afară de cazul prevăzut de al. 2 al art. 64, să fie un resortisant în înțelesul art. 65, indivizii cu 2 sau mai multe naționalități, pot ei invoca acest text? Răspunsul depinde după cazuri: a) de sigur că da când individul este de pildă, în același timp și grec și român, căci din moment ce are dreptul să-și ceară restituirea averii sechestrată și ca grec și

ca român (State care au semant tratatul dela L), nu se vede de ce nu ar mai avea acest drept, atunci când este în același timp și grec și român.

Apoi din moment ce averea sa a fost sechestrată ea trebuie să îi fie restituită, în afară numai dacă nu s'ar spune că tribunalul a. m. turco-român, are o competență limitată numai la afacerile între turci și români, iar nu între turci și un individ care este în același timp și grec și român, după cum naționalitatea sa e privită din punctul de vedere al legii grecești sau al legii românești. Răspunsul nu e serios căci dacă tribunalul a. m. greco-turc, ar ține același raționament, individul care este protejat în același timp de 2 State cum e România și Grecia, nu ar putea găsi dreptate nicăieri; de altfel chestiunea este lipsită de interes și reprezentantul guvernului turcesc, nici nu s'ar gândi să ridice chestiunea de incompetență; b) aceeași soluție când individul este în același timp, român și elvețian, de pildă (un Stat care a semnat tratatul dela L. și unul neutru) căci România considerând pe acest individ ca român, fără să se ocupe de pretențiunile celui alt Stat, pentru Stat, pentru Turcia acest individ este numai român, în baza tratatului, căci nu are nici o cădere să rezolve acest conflict de legislații, soluția fiind în orice caz aceeași, adică ridicarea sechestrului; c) dacă însă reclamantul este în același timp și turc și român, în cazul unui conflict de legislații, chestiunea se schimbă cu totul și argumentele invocate mai sus, cad dela sine.

Ia adevăr ar fi absurd să credem că Statele contractante au vrut să deschidă supușilor lor porțile unui tribunal internațional, când avem atâtea tribunale interne și individul care este reclamat în același timp de 2 sau mai multe State, este pentru autoritățile fiecărui Stat, numai supusul acestuia din urmă și aceste autorități nu au dreptul să se ocupe de pretențiunile celorlalte State, isvorâte dintr'un conflict de legislație asupra acestei chestiuni. Asta vrea să înțeleagă doctrina atunci când spune că legile care guvernează naționalitatea sunt legi de ordine publică internațională și așa fiind nu se vede de loc cum s'ar fi putut sechestră în România, bunul unui individ care este în același timp, turc și român, căci asta însemnează că el este turc pentru tribunalele turcești și român, pentru acelea românești. S'ar fi putut sechestră din eroare averea unui individ pe care autoritățile noastre l'au considerat ca supus turc, pe când el în realitate era în același timp și turc și român, după urma unui conflict între cele 2 legi; eroarea este ușor de reparat și tribunalele românești se vor grăbi să ridice măsurile luate, căci pentru noi, individul nu poate să fie și turc și român în același timp ci este în totdeauna, numai român. Nu ne-a mai rămas, pentru ca să sfârșim cu chestiunea naționalității de cât numai să ne întrebăm, ce trebuie să facă tribunalul a. m. când se găsește în fața unui conflict de legis-

lație sau chiar în fața unui conflict de interpretare a tratatului dela Berlin, care ne-a dat Dobrogea. Așa de pildă s'ar fi putut susține că autorii reclamanților nu au devenit români prin anexiune de oare ce pentru autoritățile turcești, numai acei locuitori au pierdut naționalitatea lor de origină cari erau și domiciliați și născuți în Dobrogea, iar nu numai acei domiciliați sau numai proprietari rurali, așa după cum au crezut autoritățile noastre administrative și judecătorești. Este o simplă ipoteză, pe care o examinez numai pentru a nu lăsa nimic nediscutat, căci nu am auzit că ar fi existat vreodată, o astfel de chestiune între România și Turcia. Dacă însă conflictul acesta ar fi existat, credința mea este că tribunalul a. m. nu este chemat să-l rezolve, mai întâi fiind că nu are competența necesară ca să interpreteze un alt tratat decât acela dela Lausanne și apoi pentru că un astfel de conflict nu poate să fie rezolvat de nimeni într'un mod satisfăcător.

În aceste condițiuni, tribunalul a. m. este într'o situație mai bună decât tribunalele interne căci el nu este chemat să rezolve acest conflict cu orice preț, ci trebuie numai să cerceteze dacă individul care se prezintă în această situație intră sau nu în cadrul art. 65, adică, dacă este sau nu un resortisant.

Situația nu se schimbă dacă în locul unui conflict de interpretare al tratatului dela Berlin, tribunalul a. m. s'ar găsi în fața unui conflict de legislații, situație care de altfel nu se prezintă în procesul nostru de oarece amândouă legislațiunile sunt de acord asupra dobândirii naționalității de origină care se transmite, numai pe calea sângelui (jure sanguinis) și atunci sau reclamanții sunt turci fiind că sunt născuți dintr'un tată turc sau sunt români, fiindcă sunt copiii unui locuitor dobrogean, dar nu sunt în același timp și turci și român, pentru bunul motiv că amândouă legislațiunile au consacrat aceleași principii în această materie, iar faptul că te-ai născut în Turcia, România sau ori unde în altă țară, nu are nici o importanță.

Ori cum ar sta lucrurile, tribunalul a. m. nu poate rezolvă acest conflict de legislație după normele adoptate de tribunalele interne, de oarece el nu are o lege teritorială pe care să o aplice și în afară numai de cazul când tribunalul a. m. ar suspenda judecata până când chestiunea va fi regulată de un tribunal național sau mai exact de amândouă, toate celelalte soluțiuni pe care doctrina ni le pune la dispoziție, nu sunt altceva decât niște simple expediente lipsite de orice temei juridic. În adevăr dacă tribunalul arbitral mixt s'ar pronunță pentru naționalitatea Statului pe teritoriul căruia individul își are domiciliu sau reședința, asta ar însemna să acorde voinții individuale o importanță exagerată, lucru care nu se poate, căci voința nu poate să joace aici, când e vorba de un conflict între două suveranități, rolul pe care îl joacă într'un contract or-

dinar; când individul nu are nici domiciliul nici reședința în nici unul din cele două State care îl reclamă, soluția este lăsată la fantezia judecătorilor ceea ce dovedește că chiar imaginația autorilor are o limită. Astfel de soluții nu pot să aibă alt rezultat de cât acela să discrediteze o știință și de aceea, marele profesor care a fost D-l Pillet recunoștea că acest conflict este insolubil și nu s'a sfiit să o spună.

Aceasta este și părerea mea și de aceea cred că trib. a. m. nu este obligat să rezolve acest conflict de oarece art. 65 nu îi impune altă obligație de cât numai aceea de a cerceta dacă individul cu două naționalități este sau nu un resortisant și-am văzut mai sus, că sunt cazuri când el poate să aibă această calitate (1). Această soluție este și ea un expedient, dar mai elegant în drept, căci orice este mai bine decât să ajungem să rezolvăm un conflict de legislații numai prin voința individului în cauză sau grație fantezii judecătorului.

ALFRED JUVARA

(Va urma)

Notariatul din Bucovina

Pedeapsa cu moartea în diferitele ei ipostaze, cu roata, cu spânzurătoarea, cu spada, cu barda, etc., titlurile de nobilime: de cavaleri, baroni, marchizi, conți, etc., drepturile fideicomisarii, căsătoria catolică și notariatul public, întregeau seria așezămintelor și privilegiilor medievale, păstrate de Austria până chiar în timpurile noastre.

Rând pe rând au tot capitulat una după alta din instituțiile anacronice de tristă amintire fiind abrogate prin noua Constituție sau prin legi speciale rămânându-ne încă în ființă drept moștenire a mentalității austriace instituțiunea notarilor cari având autorizația de a confecționa acte, joacă un rol destul de important în viața juridică a fostei provincii, Bucovina.

Rostul notariatului fiind strâns legat de principiile dovezilor scrise vom atinge înainte de toate sistemul probelor prin acte după procedura austriacă încă în vigoare în Bucovina.

Sub noțiunea de act (Urkunde) înțelege legiuitorul în general orice manifestare de voință a unei persoane făcută pe cale scrisală.

Ca mijloc de dovadă procesuală poate servi în de comun orice act neavând însă toate actele o putere de probațiune la fel.

Numai anumite acte sunt înzestrate cu putere de probațiune legală, obligând instanța de a le da sub condițiuni determinate de lege deplină credință în justiție. De altcum actele se deosebesc în acte publice și private.

Actele dresate de către un notar în forma prescrisă de dispozițiunile legii notariale din 25 August 1871 f. l. i. Nr. 75 fiind confecționate de o persoană investită cu încredere publică în cadrul afacerilor ce-i sunt atribuite, sunt acte publice. (Par. 292, proc. civ.). Cele-

alte exteriorizări literale de voință cari nu sunt instrumentate de o persoană înzestrată cu încredere publică, sunt acte private.

Nici un act fie el public sau privat nu va putea fi invocat ca mijloc serios de dovadă când nu va corespunde prescripțiunilor de formă și de fond pe care le dispune legea spre a-l vedea înzestrat cu putere probatorie.

Pentru actele publice sunt prescrise anumite condițiuni de formă ca: investirea lor cu sigiliul autorității sau notarului dela care emană semnătura persoanei care le-a făcut, etc.

Actele private cari au a fi iscălite de persoana care le-a confecționat nu sunt în general legate de condițiuni speciale.

De altcum legea nu e prea formalistă și arată că răzături, ștersături și alte modificări sau vicii externe ale unui act nu-i ridică sau îi micșorează din capul locului forța probantă lăsând în această privință la latitudinea instanței de a judeca după libera ei apreciere (par. 296 proc. civ.).

Nu e de mirare că la o astfel de indulgență a legii chiar forma exterioară a actelor publice în Bucovina e adeseori finută în o notă de neglijență și superficialitate neadmisibilă instrumentărilor într'un stat civilizat.

Referindu-ne la conținutul actelor arătăm că actele publice au a cuprinde ceea ce autoritatea dispune sau declară oficial în ele sau despre ceea ce autoritatea sau persoana cu încredere publică atestă, cuprinzând însă actele private numai declarațiunile emansate dela autorii lor (par. 292 și 294 proc. civ.).

În ce privește forța probatorie, actele private semnate fac proba că declarațiunile cuprinse în ele emană dela autorii lor.

Actele publice însă au o putere de probațiune mai augmentată căci pe lângă că ele fac proba actelor private, ele mai fac și dovadă despre cuprinsul material al conținutului obiectiv pe care îl atestă.

Când într'un proces autenticitatea unui act privat se va contesta, dovada autenticității are a se face de partea care voește a se folosi de act ca mijloc de dovadă; la acte publice însă autenticitatea lor se presupune constituind și această împrejurare o deosebire între actele publice și cele private.

Față de actele private contra proba e admisă fără restricțiuni.

Dar și valoarea actelor notariale ca acte publice nu e cu mult mai mare fiindcă și față de ele contra-proba cată a fi admisă prin orice mijloc de dovadă și mai ales prin proba cu martori așa că un act notarial nu ne oferă în principiu o probă preconstituită serioasă și inatacabilă ca de exemplu actele autentice ale vechiului Regat.

Acți zace deosebirea cardinală între actele notariale bucovinene și actele autentice ale vechiului Regat, de oarece în ce privește vechiul Regat art. 1173 cod. civ. zice: actul autentic are deplină credință în privirea oricărei persoane despre dispozițiunile ce constată așa că după art. 1173 citat, actul autentic, făcând deplină credință, nu poate fi contestat prin nici un fel de probă deci nici prin martori, sau prin jurământ al părților ca de exemplu în Bucovina ci numai atacând actul autentic în fals.

Față de aceste dispozițiuni legale justifiabilii din Bucovina, sunt în raport cu cei din vechiul Regat în o situație cu mult mai inferioară purtând odată cu instituțiunea notariatului zis public și sarcina unui privile-

1) Nu am discutat aceste chestiuni decât numai fiindcă ne-au fost cerute de către președintele trib. a. m.

gium odiosum, în ce privește atenuata putere de dovadă a actelor notariale care continuă de a li se impune.

Sub situația de drept descrisă sunt la ordinea zilei procese prin cari se atacă în justiție actele publice de vindere-cumpărare, de constituire de dote și chiar testamentele făcute la notari, oferindu-se adeseori cu succes, în contra lor contra probe prin martori așa că în această privință predomină o atmosferă de nesiguranță în viața juridică imposibilă după sistemul vechiului Regat, unde e în ființă modernă lege de autentificare a actelor.

Sistemul notarial bucovinean nu poate deci da o deplină garanție pentru statornicirea raporturilor civile dintre cetățeni menținând o atmosferă de nedumire în instituțiunile publice ale țării de care e vinovat și Statul menținând fără just motiv un astfel de sistem generator de neîncredere într'o chestiune destul de importanță a vieții noastre juridice.

Credem că ni se poate pune întrebarea cum de Statul Austriac menținându-și notariatul a permanentizat o stare atât de rudimentară în ce privește regimul actelor autentice. Nu putem altcum răspunde la această întrebare decât dacă arătam cine au fost în general notarii zis publici în Austria și cum funcționau birourile lor?

Cunoștința de carte fiind în evul mediu un apanagiu aproape exclusiv al stării preoțești, secretarii seniorilor erau recrutați din păturile clericale având a lua ncte de dispozițiunile și convențiunile stăpânilor lor, purtând deci numele de notari.

Popularizându-se cu timpul cunoștința de carte, locurile de notari au fost ținute de laici, — firește numai de cei nobili cari singuri puteau purta cheltuelile studiului de drept destul de costisitor pe vremuri. — Notariatul pe lângă că eră un post de încredere pentru titulari mai eră și o sursă considerabilă de venituri fiindcă toate contractele și mai ales actele translativ de proprietate ale cetățenilor aveau a fi confecționate de notari.

Noul cod civil austriac și legea tabulară au întâlnit la introducerea lor notariatul ca o instituțiune veche înzestrată cu monopolul instrumentării de acte. Deținătorii acestui privilegiu erau nobilii declarați neapți pentru armată unică, ocupațiune la care râvnea aristocrația.

Titularii notariatelor deprinși de acasă cu o viață numai de venituri și fără muncă, încredințau exercitarea profesiunii secretarilor lor cunoscuți sub denumirea de *solicitatori*, cari recrutați fiind din jelbari și neavând studii speciale de drept confecționau toate actele raporturilor civile dintre cetățeni aproape numai în scop, de a speculă fără scrupule, necunoștința de carte a populației, constrânsă de a recurge la serviciile lor de monopol.

Incepând notarij titulari de a arenda monopolul de care se bucurau secretarii lor, încasând dela ei lunar sau anual redevența convenită luându-și chiar domiciliul în alte localități decât unde le eră predanda, solicitatorii notariali, fără cultură și autoritate morală rămași pe deasupra și fără cel mai mic control, s'au întins ca o adevărată pacoste mai ales asupra sătenilor lăsați în prada lor.

O mare parte din activitatea secretarilor de notari, se desfășură în confecționarea de acte degbizzate cuprinse în forma așa numitelor contracte de rentă viageră. Aceste convențiuni destul de flexibile și primitive de fel de fel de variațiuni, ar avea în principiu ca scop de a asigura credi-rentierului, un venit pentru

viitor în schimbul transmiterii averii sale celui alt contractant debi-rentierului.

Sub aparenta înființare a unei astfel de rente viagere se confecționează până astăzi contracte de vindere-cumpărare între soți, contracte de donațiuni ce desmoștenesc pe nedrept copii legitimi și se fac chiar testamente.

Nici unul din aceste contracte abuzive cari constituie adevărate spoliațiuni și nenorociri pentru familii întregi nu s'ar putea confecționa când s'ar introduce sistemul instrumentării actelor al vechiului Regat sub garanția și controlul magistratului.

Nici unul din seria acestor acte veroase nu s'ar putea strecură fără sancțiunile legale convenite ne mai putându-se produce efectele lor dezastruoase sub quasi-protectoratul legilor țării servind numai ca mijloc de sărăcire a populației băștinașe din ținuturi întregi în cari după exproprierea sătenilor localnici, s'au așezat toți indezirabilii străini veniți de nu se știe unde.

Dacă până la război urmările notariatului în această privință au fost destul de funeste și n'au putut fi remediate chiar prin noile legi de improprietărire agrară situația dela unire încoace a degenerat chiar în cu mult mai rău. Notarii cari în marea lor majoritate nu cunoșteau limba românească mai înainte, și nici n'au prea învățat-o de atunci încoace nu se pot nici înțelege cu populația care recurge la oficiul lor și nici nu sunt în măsură a dresa acte în limba statului.

În astfel de condițiuni secretarii notariali cari când altă dată instrumentau în limba germană mai puteau fi controlați de bine de rău de notarii titulari, acum sunt lăsați de capul lor lipsiți de orice frână redactând acte cari constituie o adevărată nenorocire, pentru populația dela sate care rămâne să fie indusă în ercare în mod permanent și fără orice scrupule.

Limba românească care se întrebuițează în actele notariale bucovinene e infectă, nejuridică și plină de barbarizme, așa de exemplu în loc să se zică că s'a menționat ceva în tabulă întâlnim fraza că s'a făcut ceva invederat, în loc ca să se zică că o parte din un imobil a fost desmembrată se întrebuițează traducerea greșită din limba germană că o parte de loc s'a prescriis (dela germanul Abschreiben), ocazionând acest cuvânt înțelesul echivoc că s'a produs o prescripție (pierderea unui drept prin neîntrebuițare), în loc de a zice că un drept depinde dela altul, întâlnim fraza că un drept spânzură dela celălalt.

Se vede că se mai întrebuițează o veche traducere tipărită în slovă cirilică a codului civil austriac unde de exemplu dispozițiunea legală că gajul e o instituțiune dependentă de dreptul de proprietate întâlnim traducerea meschină că: *zalogul spânzură dela stăpânire*, — sic!

Nenumărate sunt cazurile cari ne arată cum să schironosește zilnic limba românească care și-a stricat cu totul eleganța și farmecul ei neolatin prin actele greoaie ca stil și formă ale notarilor din Bucovina ce constituie pentru noi o adevărată rușine.

După această digresiune pe care am ținut-o de indispensabilă pentru înțelegerea problemei, rămâne să vedem ce atitudine a luat legiuitorul austriac față de notariat. Cei mai luminați dintre juriști au opinat fără înconjur pentru desființarea notariatului (marele savant Unger și alții), ei însă n'au putut străbate cu ideile lor reformatoare din cauza rezistenței opuse de clasa influentă și bogată a notarilor privilegiați și legiuitorul a găsit un expedient transacțional crezând că

astfel va putea înlătura inconvenientele cele mai periculoase ale notariatului.

Legiuitorii austriaci cunoscând pe deplin principiile moderne despre puterea probatorie a actelor autentice n'a avut curajul de a da actelor notariale deplină putere de crezământ în justiție și le-au înzestrat cu o putere de probațiune cu totul redusă admitând față de actele confecționate de notari orice contra probă în justiție și crezând astfel că a găsit un remediu destul de eficace în contra abuzurilor existente pe cari le-ar fi putut stârpi numai prin desființarea notariatului.

Pe de altă parte au pregătit terenul pentru înlocuirea notarilor ca persoane de încredere publică prin magistrați dând în căderea facultativă a judecătorilor aproape toate afacerile notariale ca de exemplu legalizările, protestările de cambii, etc., intenționând de a obișnui populația cu confecționarea de acte la judecătorie și de a demonstra astfel cu timpul că notariatul nu are nici un rost.

La fel s'a procedat în Austria tot din slăbiciune și cu o altă instituțiune democratică căsătoria civilă: legiuitorul neputând străbate din cauza rezistenței bisericești catolice cu introducerea căsătoriei civile, s'a introdus căsătoria civilă facultativă înaintea instanțelor administrative pentru cazurile când din considerente neacceptate de legea civilă parohiatele catolice sau de alte confesiuni ar respinge vre-o căsătorie din motive canonice sau chiar din pură șicană.

Dacă nu trecem cu vederea faptele de grave abuzuri care au fost comise pe la unele notariate după război chiar în era noastră, ajungem la rezultatul că astăzi ne aflăm exact în situația în care eră ajunsă și Austria fiind în preajma desființării notariatului rămas necompatibil cu nouile legi procedurale și cu vederile unei justiții moderne democratice. Când luăm în această ordine de idei în considerare că dela unire încoace și mai ales după constituția nouă toate instituțiunile juridice ca magistratura, avocatura, etc., au fost din nou organizate și puse în acord cu principiile conducătoare ale legilor țării, nu putem înțelege de ce dreptul notarial din Bucovina să rămâie cu o organizație anahronică în tot ansamblul legilor care ne conduc. Am înțelege poate o deosebită considerațiune pentru această instituțiune când ea ar fi un așezământ vechiu românesc și ar putea afișa în favorul său vre-un merit național. Când însă știut este că și după unire, în unele birouri notariale din Bucovina s'a întrebuițat stampila veche austriacă cu vulturul bicefal făcând acest fapt cea mai detestabilă impresie mai ales în părțile Bucovinei cu populațiune neromânească, unde în urma acestei împrejurări se conchideă că stăpânirea românească ar fi numai provizorie, și când am văzut ce tratament de sfidare înfruntă graiul românesc în actele notariale, nu ne putem altfel închipui de ce nu s'a atins până acuma chestiunea notariatului în Bucovina de cât că cei în drept *au uitat pur și simplu de această instituțiune.*

Credem că am fi în nota tradițională a fostei monarhii austriace dacă suntem de părere că cu notariatul din Bucovina s'a întâmplat întocmai ca și cu un post de sentinelă în Viena în o grădină de lângă palatul din Schoenbrunn, care a fost ținută fără rost peste un secol întreg. Iată despre ce e vorba: pe timpul Mariei Tereza a înflorit într'o grădină din Schoenbrunn un trandafir frumos. Văzându-l împărăteasa a dat ordin ca trandafirul să fie păzit de o sentinelă, uitând Augusta stăpână în toiu ocupățiunii ei imperiale atât de floare cât și de sentinelă. Postul fix înființat din ordin

împărătesc ne mai fiind revocat, a rămas un secol întreg până în timpul lui Franz Iosef, când mirându-se odată împăratul de ce stă o sentinelă fără scop acolo, s'a interesat de rostul înființării ei și aflând, după lungi cercetări, ce s'au făcut prin arhivele Statului, că postul a fost pus de Maria Terezia pentru paza unei țări care de mult eră vestejită ca și înalta ei ocrotitoare, se înțelege că sentinela a fost imediat revocată. Astfel se întâmplă pe semne și cu notariatul rămas din uitare în ființă ca o strajă fără rost a unei concepțiuni străine de altă dată care nu mai cadrează cu sistemul dreptului nostru modern, cu singura deosebire că notariatul nu pare a fi bine comparat cu o floare, fiind mai mult un spin în viața noastră de drept.

Dat fiind faptul că legea românească a autentificării actelor are pentru călăuzirea raporturilor civile pentru cetățeni vederi cu mult mai moderne decât regimul actual notarial din Bucovina, nu se mai poate admite continuarea unei situațiuni contrare timpului care stă și în contradicțiune cu principiile clare și concise ale dreptului în general și constituie o stavilă perpetuă și nejustificată împotriva unificării legislative de care noi trebuie să ne ocupăm în mod serios, reorganizarea sistemului autentificării actelor din Bucovina *in sens curat românesc*, fiind o chestiune eminentă de ordin public.

Chiar dacă instituțiunea notariatului ar fi fost la înălțimea chemării sale și ar fi servit la fortificarea sentimentului național în Bucovina nu am putea opina pentru menținerea lui, principiul unității Statului neadmitând menținera unor astfel de așezăminte speciale și cu caracter restrâns teritorial de împesțire a legiuierei țării.

Cum însă notariatul din Bucovina nu a fost de folos real populației, manifestându-se pe de altă parte, cum am zis, cu totul străin ideii de omogenizare reală a vieții juridice în acest stat, credem că soluțiunea care se impune în mod imperios, nu poate fi alta decât desființarea imediată a notariatului, zis public, din Bucovina.

Cu toate aceste, problema de care ne-am ocupat nu credem că e chestiune ușoară, fiindcă mijloacele materiale destul de considerabile de cari dispun acești privilegiați le face posibil de a angaja, ca și altă dată în Austria, forțe serioase întru susținerea cauzei lor. Suntem de părere că dacă s'ar propune un articol unic prin care s'ar extinde întreaga legiuire a vechiului Regat asupra țării unite, însă cu menținerea notariatului zis public, nu s'ar produce atâta vâlvă și frământare în țară ca s'vonul din care rezultă numai intențiunea celor în drept de a desființa notariatul într'o singură provincie. Dacă în fine vedem că se mai ridică glasuri întru apărarea notariatului, ne reamintim de un episod cunoscut din trecutul nostru când țiganii după abrogarea iobăgiei de marele Kogălniceanu, plâneau după vechea stare de sclavie, rugându-se în neștiința de cauză, de boeri să-i ție și mai departe în starea nedemnă de quasi-sclavagiu, precum erau până atunci.

S'au trecut și toate aceste reminiscențe de altă dată, par'că ele nici n'ar fi fost, neputând rezistă nouilor curente de emancipare democratică cum nu poate rezistă un bloc de gheață căldurii topitoare a soarelui binefăcător. Nu ne îndoim că și notariatul, zis public, e pe ducă, oricât de mari ar fi eforturile cari s'ar face pentru menținerea lui căci: *tempora mutantur, et nos mutamur in illis.*

Dr. ORESTE TERNAVEANU
Judecător — Vatra Dornei

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența de la 10 Ianuarie 1927

Președinția d-lui EM. MICLESCU președinte

Ana G-ral C. Costescu cu Al. Ionescu Munte și a.

Decizia No. 18

Legatar particular. Trimiterea în posesie de la cine o cere? Rațiunea disp. art. 895 de a se cere legatul chiar moștenitorilor de sânge nerezervatari. Art. 644, 899 și 895 c. c.

Legatarul particular, deși potrivit art. 644 și 899 c. c., este de drept proprietar al lucrului legat, în puterea voinței testatorului, chiar din ziua morții acestuia, dânsul nu are exercițiul acestui drept decât după ce a obținut, pe calea acțiunii de predare de legat, posesiunea legatului său.

Această cerere el o adresează, conf. art. 895 c. c. erezilor rezervatari, dacă sunt, — în lipsa acestora legatarilor universală, iar în lipsa și a acestora, erezilor legitimi.

Predarea legatului conferă legatarului un titlu necontestat; care îi legitimează posesiunea atribuindu-i caracterul unei posesiuni animo domini. De aici decurge că obligațiunea pusă legatarului particular de a cere legatul erezilor legitimi chiar dacă ei nu's rezervatari, își are rațiunea în necesitatea legală ca acești moștenitori să cunoască testamentul, pe care au dreptul eventual de a-l contesta.

Curtea,

Ascultând cetirea raportului făcut în cauză de d-l Const. I. G. Manu pe d-l d-l avocat Rășnoveanu și intimatul Al. Ionescu-Munte în susținerea și combaterea motivelor de casare și

Deliberând,

Asupra recursului de față;

Având în vedere, că prin decizia atacată Curtea respinge, în apel, cererea făcută de către recurenta Ana G-ral Costescu ca legatară particulară a def. Elena Dobrogeanu, de a fi trimisă de către justiție, în posesiunea legatului ce i-a fost testat, fără a fi nevoită să ceară această posesiune dela moștenitorii de sânge.

Că, pentru a decide astfel Curtea de fond constată în fapt că, pe urma numitei defuncte nu au rămas nici rezervatari, nici legatari universală, ci numai erezi legitimi că, motivează această instanță, potrivit regulilor ce rezultă din disp. art. 891, 895 și 899 c. c. recurenta în calitatea ei de legatară particulară, trebuia să ceară erezilor de sânge tradițiunea legatului său;

Văzând motivul de casare astfel enunțat;

„Greșita interpretare a articolelor 895, 899, combinate cu 653 c. civ. Exces de putere.

„Prin testamentul mistic din 5 Septembrie 1923 defuncta Elena Dobrogeanu a lăsat recurentei Ana G-ral C. Costescu moșia Sotânga dimpreună cu pădurea, moara și ferăstrăul și mina de cărbuni Valea-Popii, toate pendinte de comuna Sotânga, jud. Dâmbovița.

„Pentru a i-se da posesiunea acestei fracțiuni de ereditate, în lipsă de erezi rezervatari și de legatari universală, d-na Ana General Costescu s'a adresat Tribunalului Ilfov s. 4, însărcinat cu regularea succesiunii defunctei Elena Dobrogeanu care prin jurnalul cu Nr. 5771 din 1926 a dispus trimiterea d-sale în posesiunea averii testate.

„În urma apelului făcut împotriva acestui jurnal de către legatara particulară d-na Maria Alex. Ionescu-Munte și de către executorul testamentar al defunctei Elena Dobrogeanu, D-nul Aleaxndru Ionescu-Munte, Curtea de Apel secția 4-a

București, prin decizia atacată cu recurs, reformează suscitatul jurnal; și respinge cererea de trimitere în posesie adresată justiției, stabilind principiul că legatarul cu titlu universal ca și cel particular, în executarea dispozițiilor art. 895 c. civ. au să se adreseze moștenitorilor legitimi pentru obținerea posesiei, iar nu justiției.

„Prin această soluție, Curtea de Apel aplică litera textului fără să țină seamă de spiritul legii.

„În legislația franceză art. 1011 corespunzătorul art. 895 c. civ. român, are aplicație, întrucât acolo moștenitorii fie rezervatari, fie legitimi, au cu toți sezina pe când la noi n'o au decât moștenitorii rezervatari.

„Așa dar, la noi nu se poate cere posesia dela eredele legitime atunci când el însuși n'o are, ci numai dela justiție, care are, pe baza art. 653 c. civ., dreptul și puterea s'o dea, atât erezilor legitimi cât și legatarilor.

„Art. 895 c. civ. român interpretat singuratec constituie o inadvertență a traducătorului român, care a uitat că la art. 653 nu a urmat în totul dispozițiunile art. 724 c. fr. limitând sezina numai la erezii rezervatari.

„Singura aplicare care se poate da art. 895 c. civ. r., este că eredele legitime care poate să dea posesia trebuie să mai fie și sezinar.

„Prin reformarea jurnalului Tribunalului care a trimis în posesie pe legătura cu titlu universal urmând jurisprudența consacrată prin sentința Trib. Iași secția III-a cu Nr. 265 din 1890 (Dos. Nr. 78 din 1890) și prin decizia cu Nr. 124 din 1923 a Curții de Apel Secția II-a București, Curtea de apel Secția IV-a a comis un învederat exces de putere.

Având în vedere că, prin acest motiv de casare, recurentă susține că moștenitorii legitimi din speță nefiind rezervatari, cererea de predare a legatului nu se putea adresa lor, ci numai justiției; Că art. 895 c. c., cuprinde o inadvertență când obligă pe legatari singulari a cere posesiunea dela acești, moștenitori, cari nu o au de drept și care trebuie să o ceară ei înșiși justiției.

Considerând că, legatarul particular deși potrivit art. 644 și 899 c. c. este de drept proprietar al lucrului legat, în puterea voinței testatorului, chiar din ziua morții acestuia, cu toate acestea conform art. 895 c. c. dânsul nu are exercițiul acestui drept decât după ce a obținut pe cale acțiunii de predare de legat, posesiunea legatului său.

Că după rânduelile prevăzute tot în acest text de lege, legatarul particular este obligat a adresa cerere de predarea legatului, erezilor rezervatari, dacă sunt, — în lipsa acestora legatarilor universală, iar în lipsa și acestora, erezilor legitimi;

Considerând că, procedarea legatului nu atribuie legatarului — fie cu titlu universal, fie particular numai o simplă punere în posesiune materială, ci îi conferă un titlu necontestat, care îi legitimează posesiunea atribuindu-i caracterul unei posesiuni animo domini;

Că dec aci decurge că, dacă legea impune ca cerere legatarului particular, în lipsa erezilor rezervatari, sau legatarilor universală să fie adresată erezilor legitimi nerezervatari, această cerință își are rațiunea în necesitatea legală ca acești moștenitori să fie puși în măsură a cunoaște dispozițiunile testamentului, pe care nu dreptul ca eventual să-l conteste, consfințindu-se astfel față de dânsii caracterul posesiunii acordate legatarului particular;

Că astfel fiind soluțiunea instanței de fond întemeindu-se pe interpretarea exactă a principiilor legii referitoare la materie, motivul de casare și recursul devin nefondate și se resping.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, S. III*Audiența dela 16 Noembrie 1927***Președinția d-lui N. JAC CONSTANTINESCU consilier***Elena G Sprinceană cu Constantin Brânzoi***Deciziunea No.**

Adopțiune. Moartea adoptatorului. Soție legitimă și mamă adoptivă. Adoptat minor. Tată firese în viață. Cererea mamei adoptive de a se înființa tutela. Declarația tatălui firese de renunțare la puterea părintească. Respingere. Art. 313 și 326 c. civ.

Dacă prin adopțiune adoptatorul nu capătă puterea părintească asupra copilului adoptat moartea sa nu poate să provoace înființarea tutelei atâta timp cât trăește părintele firese, căci acesta continuă să-și exercite puterea părintească asupra lui, care fiind un drept eminamente personal și prin natura lui de ordine publică, nu poate să fie înstrăinat sau transmis altei persoane.

Curtea

Asupra apelului făcut de Elena Gh. Sprinceană în contra jurnalului cu No. 662 din 1 Sept. 1927 pronunțat de Tribunalul Dâmbovița s. II tutelară, prin care a constatat că nu este locul la înființare de tutelă la casa defunctului Ion Sprinceană.

Având în vedere susținerile părților concluziunile reprezentantului ministerului public și actele dela dosar din care rezultă în fapt următoarele: Gheorghe Ion Sprinceană din com. Pucioasa încetând din viață și pe urma sa rămânând avere, un copil adoptiv, minor și soție legitimă, aceasta în calitate și de mama adoptivă a făcut cerere la judecătorul tutelar al Trib. Dâmbovița secția II-a, pentru înființarea tutelei, iar tribunalul prin jurnalul Nr. 662-927 atacat cu apel, a respins cererea pe motivul ca tatăl firese, al copilului anume Paraschiv Brânzoi ar fi în viață și că astfel nu ar fi locul a se înființa tutela, cestiune care este astfel dedusă în cercetarea Curții și asupra căreia,

Având în vedere că este necontestat în drept că adopțiunea este un contract judecătoresc, care este reglementat în toate formele și consecințele lui juridice de lege și prin care se creiază între adoptator și adoptat o înrudire fictivă, bazată cu totul pe alte considerațiuni decât pe legăturile naturale de paternitate și filiațiune, scopul ei fiind numai de a oferi o consolațiune celor ce n'au copii.

Că întrucât dar rudenia creată prin acest contract, denumit adopțiune, este o simplă ficțiune a legii, ea nu-și poate produce alte efecte decât cele pe care i le conferă însăși legea în mod precis și anume: 1) transmite adoptatului numele adoptatorului, 2) crează obligațiuni de alimente între adoptator și adoptat, 3) creiază adoptatului dreptul la succesiunea adoptatorului și în cazul când adoptatul moare înaintea adoptatorului, acesta are dreptul să-și reia lucrurile date de el și cari s'ar

mai găsi încă în natură și 4) produce oarecari impedimente de căsătorie, și anume determinate prin art. 313 cod. civ.

Având în vedere că întrucât aceste sunt simple consecințe ale adopțiunii și întru cât în plus prin art. 313 codul civil se prevede în mod formal, că adoptatul rămâne în familia sa firească unde își păstrează toate drepturile și îndatoririle prevăzute de lege, rezultă de aci că, prin prin faptul creării prin adopțiune a acestei paternități fictive, convenționale, adoptatul nu iese de sub puterea părintească a părinților săi legitimi, spre a trece sub aceea a acelor adoptivi și ca consecință, tutela lui, în cazul când ar trebui să-și aibe locul, ar aparține părinților săi firești, iar nu celor adoptivi.

Având în vedere că argumentarea că codul nostru civil n'ar conține nici o dispozițiune cu privire la puterea părintească asupra copiilor adoptivi și că astfel în această privință ar fi încă în vigoare legiuirea Caragea, care prevedea că copiii adoptivi treceau sub puterea părintească a adoptaților, trebuie înălăturată, întrucât nu numai că într'adevăr în condica noastră civilă nu exista nici un text de lege, în materie de adopțiune sau în orice alte cazuri, care să scoată pe copil de sub puterea părintească sub care este pus prin textul precis al art. 326 c. civ. care este de ordine publică, dar în plus prin art. 313 cod civ. s'a accentuat în mod categoric că copilul adoptat rămâne în familia sa firească, unde își păstrează toate drepturile și deci, ca o consecință logică și toate îndatoririle sale, îndreptățind astfel acest text de lege pe marea majoritate a autorilor de drept să susțină, că adopțiunea este un act de binefacere cu scopuri numai materiale și făcut numai în interesul adoptatului.

Având în vedere că nici argumentarea apelantei, că menținerea copilei sub autoritatea părintească a părinților săi firești ar fi dăunătoare atât averei cât și persoanei ei, nu poate să fie ținută în seamă, întrucât, deși este exact că în majoritatea cazurilor familia firească a adoptatului este de condițiune socială inferioară celeia a familiei adoptatorului și prin urmare avutul, ca chestiune de administrație și persoana minorului, din punctul de vedere al educației și îngrijirii ar avea de suferit prin această revenire în familia sa, totuși legea fiind categorică în sensul că adoptatul rămâne sub puterea părintească a părinților săi firești, această susținere a apelantei rămâne ca o simplă argumentare de lege ferenda.

Având în vedere că dacă prin adopțiune adoptatorul nu capătă puterea părintească asupra copilului adoptat, moartea sa nu poate să provoace înființarea tutelei, atâta timp cât trăește părintele firese, căci acesta continuă să-și exercite puterea părintească asupra lui; oricum, în speță, tatăl legitim

al minorei este în viață, nu este locul la înființare de tutelă și deci apelul este nefondat urmând să fie respins ca atare.

Considerând în fine că deși Constantin Brânzoi tatăl minorei declară că renunță la orice drepturi ce legea-i conferă asupra copilei sale legitime pe pe care înțelege să o lase sub paza și îngrijirea mamei adoptive, apelanta, totuși întrucât autoritatea părintească este un drept eminamente personal și prin natura lui de ordine publică el nu poate să fie înstreinat sau transmis altei persoane și ca atare zisa declarațiune trebuie considerată ca neavenită astfel că și din acest punct de vedere nu este locul a se înființa tutela și prin urmare apelul trebuie respins.

Pentru aceste motive redactate de d-l consilier P. Teodorescu, Curtea respinge.

(ss) *N. J. Constantinescu, P. Teodorescu, C. Cătuneanu.*

(ss) Prim Grefier *Șt. Ștefănescu*

CURTEA DE APEL ORADEA-MARE

Audiența de la 8 și 9 aprilie 1925

Președinția d-lui LADISLAU DOMOKOS, președinte
Nr. P. 2125/9/1924.

Incercare de a trece monede fără autorizație. Proces-verbal. Lipsa formalităților esențiale. Neadmiterea nulității. Lipsa de intenție delictuoasă. Pedepsire. Art. 196, 215 legea vamală.

Moneda prohibită la export având toate caracterele unei mărfi, faptul comis de un inculpat de a trece monedă prohibită prin vamă, este considerat contrabandă și se depedsește conform art. 196 din legea vamălor.

Nemenționarea în procesul verbal de contrabandă a faptelor care constituiesc infracțiunea, neindicarea art. din lege care o prevede și a pedepsei corespunzătoare, nemenționarea dacă inculpatul a refuzat semnarea procesului verbal și nearătarea că i s'a înmănat inculpatului copia procesului verbal, nu atrage nulitatea aceluia proces verbal.

Contrabanda, deși se pedepsește cu pedeapsa pentru delict, totuși din redacțiunea art. 192 și 196 l. v. rezultă că nu este vorba de o infracțiune intenționată în care intențiunea să constituie un element component al infracțiunii, materialitatea faptului fiind suficientă pentru a atrage sancțiunea legală.

Curtea de apel Oradea Mare cu ocaziunea dezbaterii principale apelatorice publice ținută la 8 și 9 Aprilie 1925 la care a participat ca președinte Ladislau Domokos președinte de Senat, iar ca membri senatului Nicolae I. Mihăescu și Valente Ionescu, consilieri la Curtea de apel și ca grefier Victor N. Stănescu, grefierul Curței în prezența procurorului general Mircea Em. Niciu, ca reprezentantul acuzei și a apărătorilor speciali dr. Nicolae Zigre substituit prin dr. Nicolae Maior din Oradea Mare și avocat I. Bârzan din București, ca apărător special, luând la revizuire afacerea penală contra lui I. G. pentru delictul de contrabandă în care Tribunalul Satu Mare la 22 Mai 1923 sub Nr. P. 1551 din 1922 a adus sentință, în contra căreia a declarat apel-procurorul, după ascultarea acuzei și a apărării a adus în numele legii următoarea

Sentință:

Curtea de apel în baza aliniatului 2 al art. 423 din pr.p. pentru cauza de nulitate materială prevăzută în punctul 1 lit. a, al art. 385 din Pp., anulează sentința primei instanțe în partea referitoare la achitarea acuzatului și pe acuzatul I. G. pentru fapta, că în ziua de 18 Mai 1922 la vama Halmeu a încercat prin contrabandă a trece peste frontieră în Cehoslovacia monezi românești și străine, prohibite la export, ascunse fiind mesteșugit în buzunarul de desubt al vestei, în sumă de 6700 lei, 4000 franci francezi, 2000 coroane cehe, și un cek în valoare de 10.000 cor. cehești, — îl declară de vinovat pentru delictul de contrabandă prevăzută în art. 192 și calificată conform art. 196 din legea generală a vamălor și pentru aceasta în baza art. 196 punct. 1 poziția 2 a numitei legi îi condamnă la 1 an închisoare corecțională ca pedeapsă principală apoi tot în baza art. 196 din legea generală vamală la interdicțiune de la funcțiuni și dela exercitarea profesiunii de mijlocitor public sau expeditor.

Pedeapsa principală se calculează dela ziua începerii, iar pedeapsa secundară cu finirea sau prescrierea pedepsei principale.

Acuzatul în baza art. 480 e obligat a plăti Statului speșele ivite până azi și speșele ce se vor ivi de aci înainte.

Sentința prezentă după ce va fi definitivă conform art. 196 din legea generală a vamălor să fie afișată în Craiova unde are domiciliul condamnatul și o copie se va trimite Primăriei orașului Craiova.

Motive:

Asupra apelului făcut de Parchetul Tribunalului Satu Mare, în contra sentinței acelu Tribunal cu Nr. 1551 din 22 Mai 1923 prin care acuzatul I. G. a fost achitat în delictul de contrabandă ce i se impută, apel menținut și de Parchetul General al Curței de apel Oradea Mare, cu adresa Nr. 2365 din 18 Noembrie 1924.

Având în vedere actele din dosar citite în cursul procedurii de apel, procesul verbal al dezbaterii principale dela prima instanță, concluziunile orale ale d-lui Procuror General și ale apărătorilor speciali puse astăzi în fața Curței ca instanță de apel.

Curtea, din toate acestea deduce următoarea stare de fapt și anume că: în ziua de 18 Mai 1922, la punctul de vamă Halmeu, funcționarii însărcinați cu revizuirea pasagerilor care urmau să iasă din țară prin acel punct de frontieră fiind întrebat de moneda străină ce se afla asupra sa, acuzatul I. G. a declarat numai suma de 1200 cor. cehe, susținând că merge în Cehoslovacia unde avea fiica sa bolnavă în sanatoriu, dând în acest sens funcționarilor vamali și declarația scrisă. Procedându-se în urmă la perchezitia corporală a acuzatului, agenții vamali au găsit în buzunarul de desubt al vestei suma de 6.700 lei, 4.000 franci francezi, 2.000 coroane cehe, și, un cek în valoare de 10.000 cor. cehe.

Că fiind dat în judecata Tribunalului Satu Mare pentru delictul de contrabandă prevăzută de art. 196 din legea generală vamală, a fost achitat pe motiv că tentativa scoaterii din țară a monezilor nu constituie un delict de contrabandă.

Având în vedere că *asupra materialității faptelor constatate, nici inculpatul nu a făcut vreo obiecțiune de constatare, mai mult încă în apărarea sa, a afirmat că sumele confiscate s'au restituite de Ministerul de Finanțe.*

Considerând, că în apărarea sa inculpatul a alegat trei considerațiuni:

a) Că moneda pe care a încercat să o treacă prin punctul de vamă Halmeu nu constituie o marfă în sensul art. 196 din legea vamală și prin urmare nici pedeapsă contravenientul conform acestui articol.

b) Că procesul verbal îi lipsește anumite formalități esențiale din art. 203 punct. c. și g. art. 208 din aceeași lege și

c) Că lipsindu-i intențiunea în speță fiind vorba de un delict. Curtea urmează față cu dovezile făcute să-l achite.

Asupra primului punct de apărare.

Având în vedere că atât doctrinele economice cât și interpretarea constantă a instanțelor judecătorești în concordanță cu aceasta au păstrat părerea că în adevăr moneda unei țări, are toate caracterele generale și specifice ale unei mărfi, că mai cu seamă timpurile prezente evidențiază părerea aceasta în care moneda suferă toate influențele externe și interne ale pieței economice.

Că dar sub acest raport și moneda străină, dacă nu s'ar considera ca valori căci și ele sunt prohibite, — în orice caz este o marfă prohibită exportului, așa că sub acele raport faptul comis de inculpat intră în prevederile art. 196 din legea vămilor și pedepsit conform acestui articol. (Cas. II, dec. penală Nr. 2703 din 25 Decembrie 1923).

Având în vedere că în ceea ce privește violarea de sub art. 203 din citata lege, adică că în procesul verbal nu s'a trecut faptele cari constituiesc infracțiunea, articolul din lege care o prevede și pedeapsa corespunzătoare, precum și dacă a semnat sau refuzat semnarea procesului verbal în fine violarea și a art. 208 din aceeași lege, că nu i s'a înmănat acuzatului o copie după acest proces-verbal.

Considerând că în adevăr legea vamală pune obligațiuni agenților vamali constatatori a păstra și consemna anume formalități de procedură vamală la dresarea actelor specificate în art. 201 și urm., aceasta însă o face desigur dintr'o prevedere, pe deoparte de asigurarea că constatările făcute sunt și au intrat în cadrul legii vamale, iar pe de altă parte călătorii să fie apărați de abuzurile ce s'ar putea săvârși de agenții vamali, intru-cât procesul verbal de constatarea contrabandei nu este numai un instrument probator, ci este o condițiune de existență a infracțiunii.

Că în tot cazul nicăeri în materie penală legea vamală nu arată că aceste prescripțiuni sunt de natură a atrage după ele nulitatea procesului verbal, când partea lezată are la îndemână sa dovezile dreptului comun în materie penală, cu care ocaziune instanța de fond penală putând să stabilească culpabilitatea și din alte împrejurări decât cele rezultate din procesul verbal, după normele stabilite în procedura penală care completează lacunele legii vamale, cum este în speță că nulitatea invocată de sub art. 263 alin. c, fiind complectată cu rechizitoriul Parchetului Trib. Satu-Mare, prin urmare în general ele constituie numai niște defecte ale procesului verbal, fără ca să atragă după sine anularea.

Că ceva mai mult în speță, întrucât faptele cari au dat naștere delictului de contrabandă, nu au fost contestate în realitatea lor de acuzat de aci rezultă în mod meîndoios că acest acuzat chiar în momentul când a fost surprins în consumarea delictului de contrabandă, i s'a pus în vedere dresarea actelor de constatarea acestei contrabande, care în redactarea lor nu se vede a fi alterat vre-un fapt contestat de acuzat.

În fine în ceea ce privește lipsa de intențiune în consumarea acestui delict cu care se apără acuzatul, lipsă pe care o deduce din actele prezentate că voia să plece peste frontieră pentru căutarea sănătății sale și a fiicei, care eră bolnavă într'un sanatoriu la Tatray în Ceho-Slovacia.

Având în vedere că contrabanda deși se pedepsește cu pedeapsa pentru delict totuși din însăși redacțiunea art. 192 și 196 cât și din întreaga interpretare dată de diferite instanțe, rezultă în mod clar, că nu este vorba de o infracțiune penală intenționată, în care, intențiunea se constituie un element component de existență al infracțiunii.

Că, introducându-se pe cale de adăugire la intenția legii s'ar surpa însăși sfera activă de aplicație a legii vamale, lăsând posibilitatea suficientă contrabandiștilor de meserie să găsească întotdeauna o justificare a faptei lor, din care să deducă lipsa de intenții și prin urmare să se calce și dispozițiunile art. 215 alin. 3 din citata lege, care oprește pe judecători de a scuză contravenienții pentru eroare sau lipsă de intențiune frauduloasă, în acest mod consacrandu-se principiul că materialitatea faptului este suficientă pentru a antrenă sancțiunea legală.

Că deci în speță când se constată pe lângă existența precisă a delictului de contrabandă — marfa sau valorile prohibite — ce se voia a fi trecută peste frontieră fără aprobarea cuvenită, existența delictului de contrabandă este pe deplin dovedită. (Cas. II, dec. pen. 2710 din 25 Decembrie 1923, Cas. III, dec. pen. Nr. 485 bis din 20 Aprilie 1923).

De asemenea presupunerea că acuzatul — date fiind împrejurările și situațiunea sa ar fi obținut permisul de trecerea mozelor găsite asupra sa — nu ridică faptului comis, prin această împrejurare, caracterul de contrabandă.

Având în vedere toate cele expuse mai sus și din care rezultă, pe deoparte că motivele invocate au fost respinse ca nefondate, iar pe dealtă parte stabilindu-se vinovăția acuzatului Ion Gabroveanu, Curtea l'a declarat culpabil pe numitul în delictul de contrabandă, în consecință a trebuit să se amleze sentința primei instanțe pentru cauzele de nulitate prevăzute în art. 385 pt. 1 lit. a din Pp. și în urma declarațiunii de vinovat a acuzatului să pronunțe pedeapsa specificată în dispozițiunea sentinței.

La măsura pedepsei, deși Curtea a constatat în favoarea acuzatului ca circumstanțe atenuante: pozițiunea socială, trecutul nepedepsit, starea sufletească și de enervare de a ajunge cât mai iute posibil la sanatoriu din Tatray de unde-i telegrafiasse fiica sa că este grav bolnavă, iar ca circumstanțe agravante nu sunt, față însă de dispozițiunile art. 260 bis din leg. vamală, care în materie de pedepse vamale pentru contrabande interzice aplicațiunea art. 60 din c. p. din vechiul regat respectiv art. 92 din c. p. în vigoare în Transilvania a fost nevoită să pronunțe minimul pedepsei.

Oradea-Mare, la 9 Aprilie 1925.

Ladislau Domokos, m. p. președinte, Nicolae Mihăescu, m. p. referent.

NOTA. — Legea vamală, cu toate modificările ei, de până azi, a dat dovadă înaintea instanțelor de judecată, că este un monument de redactare vicioasă, din cauză — credem — că voind să fie prea severă, pentru a stârpi contrabandele, a căzut în excesul de a pedepsi cu pedepse foarte grele — minimum un an închisoare — perscane căzute în greșeli ușoare, sau independente de voința lor, ceea ce constituie o adevărată monstruoziție juridică.

Noroc însă că se mai găseesc instanțe supreme, care punând și inimă în interpretarea textelor confuze sau necugetate ale acestei legi, au adus un suflu de equitate în aplicarea acestei legi prea severe.

Din decisiunea de mai sus, se vede destul de bine că, Curtea de Apel Oradea Mare, atunci când a judecat cazul de mai sus, nu a fost inspirată de acelaș suflu de equitate, deși recunoaște în partea finală a decisiunii, că a fost *nevoită* să pronunțe minimum de un an închisoare, unei persoane ce numai *contrabandist* nu era!

Căci din cuprinsul Decisiunii, se vede că d-l I. G. având o fică grav bolnavă într'un sanatoriu din Cehoslovacia, și primind o telegramă dela fiica sa, să vină imediat la sanatoriu căci îi este rău, acesta disperat pleacă imediat spre Cehoslovacia, fără să se mai gândească că *trebuia* să-și ia permis dela Comisiunea instituită pe lângă Ministerul de Finanțe, pentru banii ce îi lua cu sine, în vederea unei eventuale nenorociri.

Tribunalul Satu-Mare, prin sentința cu No. 1551 din 923, ținând seama de urgența *impertoasă* în care se găsea d-l G., de a trece fără întârziere cu bani mai mulți la fiica sa, îl achită de orice pedeapsă, găsind că în speță nu poate fi vorba de *contrabandă*.

Curtea de apel însă, fără să țină seama de obiecțiunile inculpatului că: a) moneda pe care a încercat să o treacă prin punctul de vamă Halmeu, *nu constituie*

o marfă, în sensul art. 196 din legea vamală, și deci nu poate fi pedepsit conform acestui art. ca contrabandist; b) nu poate fi pedepsit, în baza unui proces-verbal, căruia îi lipsește formalitățile *esențiale* rezultate din art. 203 punctul c și g și 208 din legea vamală; c) Lipsindu-i intenția de a comite o contrabandă, adică un *delict* nu poate fi pedepsit, îl găsește vinovat de delictul de *contrabandă* prevăzut de art. 192 combinat cu art. 196 din legea vămilor, și îl pedepsește cu *regret*, fără circumstanțe atenuante, potrivit și art. 260 bis din legea vamală la *minimum* de 1 an închisoare, și interdicțiunea unor anumite drepturi!

După umila noastră părere socotim că nu era cazul să se aplice inculpatului vreo pedeapsă penală pentru greșeala involuntară pe care o comisese, și aceasta pentru următoarele motive: 1) Este știut că în reprimarea infracțiunilor vamale legea vamală prevede 2 acțiuni diferite: a) întotdeauna o acțiune a *fiscului*, cu un caracter mai mult reparatoriu și pentru care se prevede o *anumită* procedură de urmat — art. 213 l. v.; — b) în *anumite cazuri* și o acțiune *publică*, atunci când se crede că, prin săvârșirea infracțiunii, *deosebit* de prejudiciul *fiscului*, s'a produs și o *perturbare socială*. Astfel, potrivit art. 196 l. v. se sancționează întotdeauna *penalicește*, contrabandele săvârșite sau încercate prin locuri *ascunse* sau *interzise* pentru a se asigura liniștea frontierelor.

Această acțiune publică, după cum o spune art. 222 leg. vămilor, se va exercita *independent* de Ministerul Public, după regulile procedurii penale, fără nici un *amestec* al administrațiunii vămilor. Deosebirea între cele 2 acțiuni din punct de vedere procedural este foarte mare. În timp ce legea prevede o procedură *viguroasă* și *îngrădiri* pentru judecători în acțiunea fiscală, pentru a *salvărda* interesele *fiscale* (vezi art. 215 al. 3 l. v.); când însă este vorba de *acțiune publică*, fiind în joc onoarea și libertatea individuală, se lasă o complectă libertate de *probațiune* și *apărare* părților, dând o largă posibilitate judecătorului de a aplica cât mai *equitabil* legea. De asemenea, în timp ce în instanța *civilo-fiscală*, judecătorul este oprit de a *scuza* pe infractori, pentru *eroare* sau *lipsă de intenție* frauduloasă (art. 215 al. 3), în instanța penală, judecătorul se va conduce *numai* după *regulile dreptului comun*, deci va avea de stabilit pe lângă elementul material și elementul intențional, fără de care *infracțiunea* nu poate exista. De aceea art. 196 l. v., numește pe contrabandiști — *fraudatori* — adică înțelege că ei au comis o *fraudă* în sens *penal*.

În speța judecată, de Curtea de Apel, s'a găsit moneta pe care contravenientul a încercat să o treacă prin vamă, — după *doctrinile economice* și interpretarea instanțelor judecătorești, — constituie o *marfă prohibită* la export, și deci faptul comis de inculpat intră în prevederile art. 196 l. v. și se pedepsește cu *asprimea* prevăzută de acest articol.

Și asupra acestui punct suntem de părere contrarie: În sistemul inițial al legii, art. 196, sancționa, după cum am arătat mai sus, numai contrabandele de *mărfuri prohibite*. În anul 1919 și 1920, atunci când spre Ungaria, nu aveam o frontieră bine stabilită, și când contrabandele de coroane și ruble se practicau pe o scară întinsă, și pentru că instanțele judecătorești se pronunțaseră că în noțiunea de *mărfuri*, nu intrau și coronele și rublele. S'a zis, că: legiuitorul vamal, prin modificarea din 1920, a voit să *asimileze* — prin modificarea art. 196 — contrabanda de *valori* cu cea de *mărfuri*, adică să stabilească pentru contrabanda de *valori* deosebit de acțiunea fiscală și acțiunea penală.

Din expunerea de motive a fostului ministru de finanțe Aurel Vlad (vezi desbaterile Camerei pag. 333-334 din 25 Ianuarie 1920) și din textul propus de d-sa, se vede însă că intenția legiuitorului din 1920, a fost de a prevedea că *pedeapsa închisoarei* prescrisă de art. 196 l. v. care până atunci se aplica numai pentru contrabandele *încercate* sau *săvârșite prin orice locuri*, chiar prin *cuprinsul biroului vamal*. Greșit se atribue, de unele jurisprudențe, legiuitorului din 1920, *intențiunea de a fi voit să sancționeze cu închisoarea și contrabanda de valori*, când din expunerea de motive, și din textul propus, nu rezultă aceasta (vezi art. 196 al. II numărul 1 și 2).

Dar chiar dacă, am admite, în mod cu totul ipotetic, că legiuitorul din 1919-1920, ar fi avut, chiar a această intenție; dacă el din lipsă de experiență, n'a știut să pună în concordanță textele cu *intențiile sale*, credem că magistrații sunt ținuți să respecte legea, *așa cum este făcută*, iar nu printr'o interpretare „de lege feranda“ să *valideze problematicele* intenții ale unui legiuitor *neexperimentat*, și aceasta cu atât mai mult cu cât, în materie penală, este de rigoare ca orice *indoială* să se *interprete* în favoarea inculpatului.

Dacă comparăm textul vechi al art. 196 l. v. cu textul nou (vezi M. Of. No. 211 din 13 Ianuarie 1920) vedem că dispozițiunile vechiului art. s'au modificat numai în ceea ce privește aliniatul prim, ultim și penultim, iar aliniatul 2 punctul 1 și 2 — *care vorbește despre pedeapsa închisoarei* — nu a fost câtuși de puțin modificat, așa în cât acest aliniat, a rămas așa avea și mai înainte aceiași aplicațiune ca și în trecut: pentru *mărfurile tarifate și cele prohibite la import și export*.

Dacă legiuitorul ar fi voit într'adevăr să pedepsească la fel și *contrabanda de valori*, ca și cea de *mărfuri* ar fi modificat și aliniatul 2 punctul 1 și 2, după cum a modificat și aliniatul 1, spre a echivala contrabanda *fiscală*, — prevăzută de art. 193 l. v. — și confiscarea mijloacelor de transport.

Parchetul a dezvoltat întotdeauna teoria: că, întrucât în primul aliniat, se asimilează contrabanda de *valori* cu cea de *mărfuri*, deși la enumerarea termenilor de *pedeapsă* dela punctul 1 și 2, legea nu mai pomeneste de contrabanda de *valori*, cu toate aceasta se *subînțelege!*

La aceasta răspundem: este adevărat că în primul aliniat se *asimilează*, contrabanda de mărfuri cu cea de valori, dar nu trebuie să uităm că aci legea se *referă absolut* numai la urmărirea *fiscală*; când începe însă să vorbească de *acțiunea publică*, și la *pedepse*, vedem că legea se *limitează* numai la contrabanda de *mărfuri*.

Dacă ar fi voit să pedepsească cu închisoarea și contrabanda de *valori*, legiuitorul din 1920, ar fi spus-o categoric, modificând și al. II punctul 1 și 2 al articolului 196, lăsând însă vechiul text neschimbat implicit legiuitorul din 1920 — oricare ar fi fost intențiunile ministrului Vlad — a refuzat a *asimila* contrabanda de *valori* cu cea de mărfuri, din punct de vedere al acțiunii publice. (I. V. Merlescu. Dreptul Vamal Sancționator, pag. 151-155, C. Cas. S. II-a ardeleană No. 525 din 28 Februarie 1923; C. Cas. S. II-a ardeleană No. 679 din 12 Martie 1923).

2) În ceea ce privește, nulitatea procesului verbal pentru violarea art. 203, punctul c și g și 208 din legea vamală, adică pentru că, în procesul verbal dressat în cauză, nu s'a trecut: a) faptele cari constituiesc infracțiunea; b) articolul din lege care o prevede și

pedeapsa corespunzătoare; c) mențiunea că, contravenientul a semnat procesul verbal sau a refuzat să semneze; d) că, nu i s'a înmănat inculpatului o copie de pe acest proces verbal, Curtea respinge, cererea de anulare a procesului verbal, făcut de inculpat, pe motiv că nicăeri legea vamală *nu arată* că aceste prescripțiuni sunt de natură a atrage după ele nulitatea procesului verbal, când partea lezată *are la îndemână*, dovezile dreptului comun în materie penală, cu care ocazie instanța penală putând să stabilească culpabilitatea și din alte împrejurări *după normele stabilite de procedura penală, care completează lacunele legii vamale*, cum în speță nulitatea invocată de sub art. 203 litera C se completează cu rechizitoriul Parchetului Trib. Satul Mare.

Dacă Curtea de Oradea Mare, pentru respingerea nulității procesului verbal, se referă la regulile din procedura penală — care zice Curtea completează lacunele legii vamale — credem că era mai logic să anuleze procesul verbal de contravenție, dresat în cauză, pentru următoarele motive: 1) Insuși Curtea prin un considerent spune că, procesul verbal de constatarea contrabandei, nu este numai un instrument probator, *ci este o condițiune esențială a infracțiunii*, ori în atare caz, procesul verbal formând baza necesară a urmăririi, *condițiunea de existență a infracțiunii*, acest proces verbal, trebuie să cuprindă în el *toate* dispozițiunile imperative prevăzute de lege, pentru a forma baza urmăririi; 2) Lipsa mențiunilor prevăzute de art. 203, 205 și 208 din legea vămilor, nu constituie numai, simple defecte ale procesului verbal, cum zice Curtea, ci călcarea unor forme *substanțiale* sau esențiale, a căror omisiune atrage *nulitatea actului*, chiar când *legea nu ar pronunța formal o asemenea nulitate*, fiind știut în drept, că sunt tot atât de eficiente și nulitățile virtuale ca și cele exprese; 3) Potrivit art. 215 al. 1 din legea vămilor, știm că procesele verbale dresate în materie de contrabandă, fac probă în justiție până la *înscriserea în fals*, tribunalele neputând admite contra acestor procese verbale alte motive de nulitate.

Știm însă că în doctrină, se admite, că atunci când un proces verbal, formează *baza necesară* a urmăririi sau *condițiunea* de existență a infracțiunii, este lipsit de unele mențiuni substanțiale sau esențiale, acel proces verbal se poate anula, fără ca inculpatul să mai fie nevoit, să se înscrie în fals. „Le tribunal est tenu de vérifier si le procès verbal est régulier, si l'officier qui l'a dressé était compétent et si toutes les formalités légales ont bien été remplies. Lorsqu'il il constate une *irrégularité* qui en entraîne la nullité, il faut *distinguer* suivant que, ce procès-verbal *était ou n'était pas le titre nécessaire* de la poursuite. Dans le premier cas, après avoir prononcé l'anulation, il doit *renvoyer purement et simplement* la prévenu des fins de la poursuite“. (Le Poittevin, Code d'instruction criminelle, No. 558; Garraud II, No. 440 a).

4) Față cu *rigoarea* legii vamale, care este o lege și de *ordine* publică, trebuia să se anuleze procesul verbal de contravenție și pentru că nu era *dresat* cu *toate garanțiile* prevăzute de lege pentru a nu prejudicia pe contravenienți, aceasta și fără nici un text expres din legea vamală, fiind suficiente dispozițiunile art. 735 pr. civilă.

Este știut, că mult timp, instanțele noastre superioare, bazate pe art. 215, l. v. refuzau instanțelor de apel, să discute valabilitatea pr. verbal în ceea ce privește *deducțiunile*, făcute de agenți vamali, mai înainte ca, contravenienții să se fi *înscris în fals*, și a

trebuit să vină magistrații complectului ardelean prin decisiunile 459 și 400 din 1 Iunie și 555 din 17 Iunie 1921, care să pună discuțiunea pe temeiul adevăratelor principii, și mai apoi și Curtea de Cas. S. Unite, prin decisia 271 din 9 Noembrie 1922, a decis la fel: că, adică pr. verbale se pot discuta și aprecia înaintea Justiției sub raportul deducțiunilor făcute de agenții vamali, fără să mai fie nevoie de înscrierea în fals, cerută de art. 215, l. v. (a se vedea *Curierul Judiciar* No. 11 și 30 din 1923 cu notele d-lor Traian Alexandrescu și Asnavorian; precum și Pandectele Române, caetul 4 și 5 din 923, p. 1 pag. 125, cu adnotațiile d-lor G. Iuliu și Zamfir Filoti; în acelaș sens și Decisia S. Unite No. 20 din 15 Mai 1924 în Pand. Române, p. 1. pag. 284 din 1924, Caet 10).

Este adevărat că mai sunt și alte instanțe judecătorești, care ca și Curtea de Oradea, dau art. 215 al. 1 l. v. o interpretare prea strâmtă, refuzând în materia de contrabandă, invocarea nulităților de formă esențiale cuprinse în art. 203 și urm. din l. v., ceea ce credem că este o eroare, asupra căroara instanțele supreme vor reveni, după cum au revenit și în cazurile mai sus arătate, în care s'a admis nulitățile de formă ale proceselor verbale de contrabandă *neflagrante*, căci nu înțelegem pentru ce s'ar face deosebire de tratament între contrabandele *flagrante* și *neflagrante*!

Și alături de sentința Trib. Romanați S. II-a No. 210 din 923, confirmată prin Dec. S. Unite 271 din 922, publicată în *Curierul Judiciar* No. 11 din 923, susținem și noi că art. 215 l. v., cel puțin în ceea ce privește pedeapsa cu închisoarea — trebuie a fi înțeles ca și în dreptul *comun*, în sensul: că numai acele procese verbale fac dovadă până la înscrierea în fals, care sunt dresate în *conformitate* cu legea vamală, și că Tribunalele nu pot admite alte nulități decât cele prevăzute de această lege.

A se admite, că nu pr. v. chiar desbrăcat de formalitățile esențiale, prevăzute de lege, poate să aibă *complectă* putere probatorie, înseamnă a admite că prescripțiile legii sunt numai *consilii platonice*, pe care ea le dă agenților vamali. După interpretarea *rigidă* ce se dă *adaosului* introdus în art. 215 l. v. ar însemna că, un pr. v. este *valabil*, chiar când este dresat de un *singur* agent, deși legea cere doi; că este valabil când *nu are dată*; când *nu este* scris de nimeni. O atare interpretare este *excesivă* și duce la *situațiuni imposibile*!

Ar fi un non sens, ca pe deoparte legiuitorul să enumere elementele esențiale pe care să le cuprindă pr. verbal, iar pe de altă parte, să adauge, că, chiar dacă sunt omise, procesul verbal rămâne valabil!

Credem că art. 215 l. v. se aplică în toată *rigoarea* lui, numai în ceea ce privește pedeapsa *fiscală*, pentru a salvagarda interesul fiscoșului și aceasta se deduce din însuși textul alin. 1 din art. 215, care vorbește de procese verbale *aprobatе de Ad-ția Vămilor*, ori se știe că înaintea instanțelor penale faptul se judecă *independent*, fără a se mai aștepta, ca Ad-ția Vămilor să aprobe pr. verbal. (Merlescu, cod. vamal, pag. 208-209; Asnavorian în nota din *Curierul Judiciar* 11 din 923).

În sistemul contrariu s'a invocat și intenția legiuitorului din 1916; aceasta este o susținere cu totul *eronată* în fapt, însuși raportorul legii la Cameră, d-l Emil Culoșu (vezi desb. Camerei nr. 61 din 5 Aprilie 1916, pag. 1076) spune: „nu trebuie să pierdeți din vedere că se separă chestia *amenzei* de chestia *închisoarei*; în privința *amenzei* este un simplu apel la Tribunal, în privința *închisoarei*, e o întregă *procedură*

penală, care își urmează conform codului penal seria întreagă de instanțe și proceduri”.

Ori conform codului penal și procedurii penale la care suntem trimiși de raportorul legii am văzut că: atunci când un proces-verbal formează titlul necesar al urmăririi, lipsa din el al unor mențiuni esențiale, atrage nulitatea aceluși proces-verbal, fără a mai fi nevoie ca inculpatul să se înscrie în fals (vezi Poittevin și Garraud, loco citat).

În favoarea părerii ce susținem tragem un argument și din apropierea art. 199 ultim aliniat — care desigur că se aplică și la contrabandele flagrante pedepsite cu închisoarea — de art. 222 l. v., de unde rezultă cu suficiență că acțiunea publică — pentru faptele pedepsite cu închisoarea — se judecă după regulile procedurii penale și după dreptul comun, în care este știut, că nu se pune nici un temei pe pr. verbale care au omisiuni esențiale, mai ales când pr. v. sunt crezute până la înscrierea în fals, cum este cazul în speță.

Numai interpretând astfel legea, se ajunge la scopul urmărit de legiuitorul vamal, prin art. 201 și următorii c. p. — scop recunoscut de Curtea de Oradea — de a face, ca cei ce trec granițele țării să fie apărați de abuzurile, ce s'ar putea săvârși de agenții vamali, oameni de multe ori fără cultură și fără scrupule; și stărpirea abuzurilor nu se poate face mai bine, decât anulând pr. v. făcute în mod abuziv cu călcarea formelor esențiale impuse de lege!

În speță, Curtea de Oradea, face o aplicație inadmisibilă a principiilor: pe deoparte, invoacă pr. pen. pentru a anihila nulitatea trasă din violarea art. 203 alin c, susținând că rechizitoriul parchetului poate suplini și completa acea omisiune, iar pe de altă parte refuză să aplice regulile de procedură penală, care amlează pr. verbal, ce fac dovadă până la înscrierea în fals, în caz de cuprind, omisiuni esențiale în redactarea lor.

5) În ceea ce privește lipsa de intenție a contravenientului de a comite o contrabandă, atunci când presat de evenimente, a căutat să treacă prin vamă cu monede nedecarate.

Înainte Curței de apel, contravenientul s'a apărut invocând și lipsa elementului intențional. Curtea a respins și acest fel de apărare, invocând art. 215 al. 3 l. v., care prevede: că nu se vor scuza contravenienții pe motiv de eroare sau lipsă de intenție frauduloasă; adăogând, Curtea, că din combinațiunea art. 192 și 196 c. v., rezultă că, contrabanda nu este o infracțiune penală intenționată, materialitatea faptului, fiind suficiență pentru a antrena sancțiunea legală.

Creдем că numai printr'un examen prea superficial al textelor, Curtea a ajuns la concluziunea că rolul ei este limitat numai la examinarea materialității faptului, fără a scruta și intenția făptașului.

Din simpla citire a art. 215 l. v. se vede că aliniatul 2 și 3, se aplică numai la contravențiunile, care sunt pedepsite numai cu confiscățiunea și amendă, iar nu și la contrabande care sunt pedepsite și cu închisoarea, pentru că dacă legiuitorul ar fi voit, să facă o derogare așa de mare dela dreptul comun, ar fi spus-o în al. 1, al art. 215, cu privire la nulitatea proc. verbale de contrabandă. Se vede că, Curtea a uitat, că legea vămilor cunoaște 2 acțiuni absolut distincte; în timp ce la acțiunea civilă fiscală, legea prevede îngrădiri și o anumită procedură foarte riguroasă, în tendința ei mereu aparentă de a salvdarga cât mai mult interesele fiscoului. Când este vorba de acțiunea publică, unde onoarea și libertatea cetățenilor este în joc, legea nu se poate referi decât numai la regulile de

drept penal, lăsând judecătorilor o cât mai largă posibilitate de aplicare.

Aceasta am văzut că o spune chiar raportorul modificării legii vamale din 1916, D-1 Culoglu (vezi desbaterile Camerei No. 61 din 5 Aprilie 1916, pag. 1076). Aceasta o spune și art. 199, ultim aliniat, din leg. vamală, pentru delictele neflagrante; o mai spune și art. 222 l. v. care zice: „acțiunea publică privitoare la un fapt pedepsit cu închisoarea, va fi cu totul independentă, ea se va exercita de ministerul public, după regulile procedurii penale”.

Curtea de apel Oradea-Mare, ca și alte instanțe ce s'au pronunțat la fel, desigur că au confundat, cele 2 acțiuni isvorâte din același delict vamal, când au crezut că art. 215 al. 3, are o aplicație generală, impunându-se și instanței penale, ca și celei fiscale, ceea ce este în desacord și cu textele citate mai sus, și cu intenția legiuitorului clar exprimată în desbaterile parlamentare citate mai sus.

Așa încât este evident că Curtea, s'a depărtat dela rolul său de instanță penală, obligată a judeca după dreptul comun, atunci când a zis că: pentru delictul de contrabandă pedepsit cu închisoare, este suficiență simpla materialitate a faptului, pentru a antrena sancțiunea legală, fără a se mai stabili și elementul intențional.

Această teorie a Curței Oradea Mare a adus la inechități prea evidente, despre care ziarele au vorbit la timp, cum este și în cazul de față, pentru ca această teorie să nu fie repudiată de instanța supremă.

În orice caz, credem că această lege, care nu a reușit să stărpească contrabandele ci să creeze multe victime, nu va întârzia, de a primi modificările necesare, pentru a fi satisfăcute și interesele Statului, și a celor nevoiți să aibă de a face cu vămile.

N. NICHITA
Judecător-Președinte

La 20 Decembrie a. c. va apare în editura „Curierul Judiciar” REGIMUL INTERNAȚIONAL AL PROPRIETĂȚII INDUSTRIALE ÎN ROMANIA, de D-nul Florian Porescu, avocat, un foarte interesant și documentat studiu asupra brevetelor de invențiuni, mărci de fabrică, modele, desene, etc.

D-1 Profesor Plastara, scoțând în volume CURSUL DE DREPT ROMÂN, ce profesază la Facultatea de Drept din București, zilele acestea a apărut în Editura „Curierul Judiciar”, după cum am anunțat, vol. VIII, care cuprinde materia: Expropriațiunea Silită și Prescrierea, un vol. format mare, având 350 pagini ce s'a pus în vânzare cu prețul de 350 lei.

În continuare, d-1 Profesor Plastara a pus sub presă VOL. IX, care cuprinde: Suplimente la Persoane, Bunuri și Obligațiuni.

Sub presă, apare peste 10 zile

LEGEA STATUTULUI FUNCȚIONARILOR PUBLICI, comentată și adnotată cu doctrina și jurisprudența sub fiecare articol și cu desbaterile Parlamentare, iar la urmă având și Regulamentul de Radu Dimiu, judecător Trib. Prahova. Comenzile se primesc la „Curierul Judiciar”.

A apărut în Editura „Curierului Judiciar”: STUDII DE DOCTRINA JURIDICA CIVILA de Constant. Ionescu, Avocat, doctor și laureat în drept din Paris. Prețul lei 60.